Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ.
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 211 (16434) | 1983 оной сентябриин 13, вторник | Сэн 3 мүнгэн.

НАМАРАЙ ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЫЕ—ЭМХИТЭЙГЭЭР!

Хүдөө ажахын шэнжэлэл

УНЖАГАЙРУУЛЖА ОГТО БОЛОХОГҮЙ

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлениин байгша оной сентябриин 5-най мэдээгээр республикымнай колхоз, совхозуудта 41.851 гектар тарялан баал болгогдон сабшагдаhан гэхэ гү, али бүхы хуряагдаха талмайн 8 процентнь болоно. Тэрэнэй 5860 гектарынь сохигдоо, 66.513 центнер орооhо таряан ажахынуудай тоог дээрэ оруулагдаа. Гектар бүриhөө 11,4 центнер орооhон абтана. Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Бэшүүрэй, Хяагтын, Сэлэнгын, Хэжэнгын районуудай ажахынууд таряа хуряалгадаа жэгдэрэн оронхой. Мухар-Шэбэрэй райондо гектар бүриhөө 16,7 центнер, Кабанскын райондо 13,1, Хяагтын райондо—12,9, Бэшүүрэй райондо—11,3 центнер таряан абтана. Харин Прибайкалиин, Яруунын, Улаан-Үдын, Захааминай, Кабанскын, Хориин районуудта таряа хуряалгада жэгдэрэн орохо хэрэг унжагайржа байна.

Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин, Бэшүүрэй, Хяагтын, Улаан-Үдын, Хориин районуудай ажахынуудта хартаабха малтагдажа эхилээ. Хамта түрүүшын 391 гектар талмайhаа хартаабха малтагданхай, мүн баhа 38 гектар газарhаа овощ хуряан абтаа.

Бүхы дээрээ 14.024 гектар намарай паар хахалагдаа гэхэ гү, али түсэбэй 8 процентнь болоно. Загарайн, Хурамхаанай районуудта намарай паар хахалалга үшөө эхилээдүй. Бэшүүрэй, Хяагтын, Сэлэнгын, Улаан-Үдын районуудай ажахынуудта энэ хэрэг хүсэд анхарагдаагүй байhаар.

Һүүлэй дүнгөөр республикымнай колхоз, совхозуудта сабшагдахаар хараалагдаhан таримал ногооной, сабшалангай ургасын 63 процентнь гэхэ гү, али 309494 гектарай ногоон сабшагдаад байна. Хяагтын, Кабанскын районууд үбhэ абаха түсэбөө дүүргэбэ.

Гэхэтэй хамта, Баунтын, Яруунын, Ахын, Прибайкалиин районуудай ажахынууд мүнөө хүрэтэр сабшалангайнгаа талмайн хахадыеньшье сабшаагүй байhаар. Баунтын, Яруунын районуудта үбhэ бэлэдхэхэ түсэб минил 24 процент дүүргэгдэhэн, Хойто-Байгалай райондо— 38 процент, Ахын райондо—44, Хориин райондо—47 процент болоно. Тиимэhээ дурсагдагша районуудта шиидхэхы хэмжээнүүд абтажа, үбhэ хуряалгаяа хюруугай унаагүй байhанда дүүргэхээр саг ерээ.

Шэмэтэ тэжээл болохо сенаж даралгаар республикымнай ажахынууд түсэбөө 95 процент дүүргээ. Бэшүүрэй, Зэдын, Загарайн, Кабанскын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Хяагтын, Сэлэнгын, Улаан-Үдын, Хориин районууд түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Баргажанай, Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин, Түнхэнэй районуудай ажахынууд ехэхэн гээгдэлдэ ороо. Силос даралга эдэ үдэрнүүдтэ эршэтэйгээр ябуулагдана. Кабанскын районойхид түсэб даабаряа дүүргэхээ байна. Улаан-Үдын, Бэшүүрэй районуудта энэ хэрэг бүтээсэтэйгээр эрхилэгдэнэ. Харин Баргажанай, Яруунын, Сэлэнгын районой ажахынуудта түсэбэй дүүргэлтэ оройдоол 30—35 процент болоhон байха юм. Саашадаа силос даралгада хүдэлжэ байгаа звено бүхэн энэ тэжээлэй hайн шанартай байхын тулада таарамжатай химическэ консервантнуудые холилсохо ёhотой. Ногооной витаминтай гурил бэлэдхэхэ талаар Кабанскын, Хэжэнгын, Хурамхаанай районуудай ажахынууд түсэб даабаряа дүүргээ. Түнхэнэй, Яруунын районуудта энэ хэрэг бараг hайнаар эмхидхэгдэнэ. Баргажанай, Захааминай, Улаан-Үдын районуудта витаминтай гурил гаргалга ехэл муугаар ябуулагдажа, түсэбэй хахадыньшье шахуу хэгдээгүй байна.

Республикымнай ажахынуудта малай условно толгой бүхэндэ 5,1 центнер тэжээлэй единицын хэмжээнэй тэжээл бэлэдхэгдээ. Кабанскын райондо малай условно толгой бүхэндэ 11,2 центнер, Улаан-Үдын райондо—9 центнер, Загарайн райондо—8,5 центнер, Баунтын райондо—8,2 центнер тэжээлэй единицын хэмжээнэй үбhэ тэжээл нөөсэлэгдэбэ. Гэбэшье Баргажанай, Зэдын, Яруунын, Захааминай, Сэлэнгын, Хориин районуудай ажахынуудта оройдоол 2,5—4,7 центнер тэжээлэй единицын хэмжээнэй үбhэ тэжээл бэлэдхэгдээ.

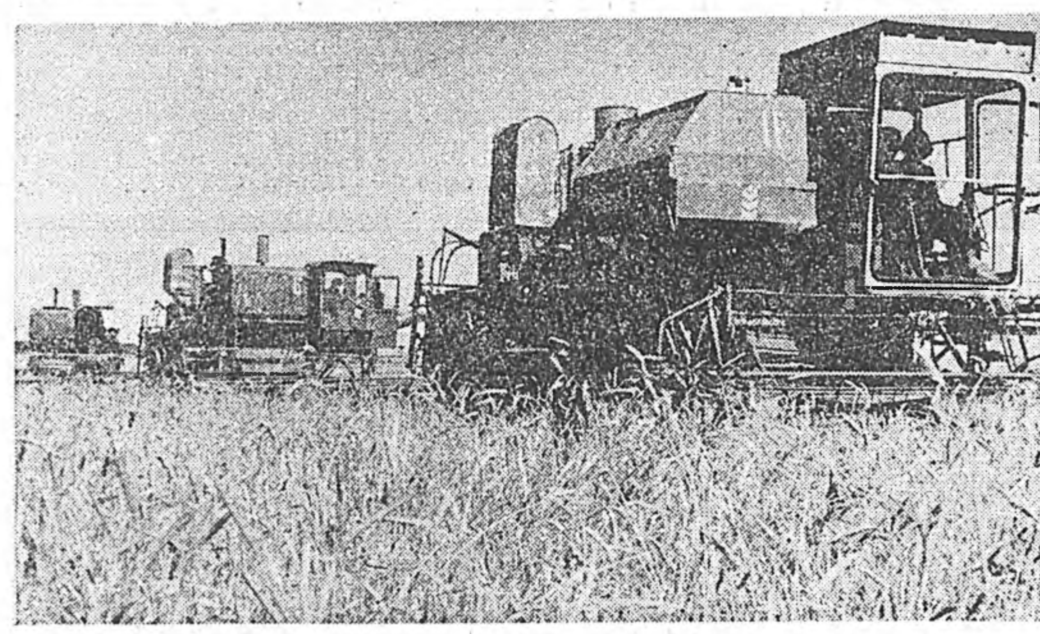
Тиимэhээ хүдөө ажалшадай энэ халуун хаhын үедэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ эршые нэгэшье hуладуулангүй нийтынгээ малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ онсо шухала зорилго болоно.

Эдэ үдэрнүүдтэ тэжээл бэлэдхэлгэ ба таряа хуряалга нэгэ доро ябуулагдана. Энэ шухала ажал хүдэлмэри дээрэ хүдэлжэ байгшадай дунда социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тон шухала. Нэн түрүүн үбhэшэдэй бригаданууд, силос даража байhан звенонуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөнэй дүнгүүдые саг болзортонь согсолхо, үбhэ хуряалгада хүдэлжэ байhан хүн зоной үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха арга боломжые гүйсэд хангаха хэрэгтэй.

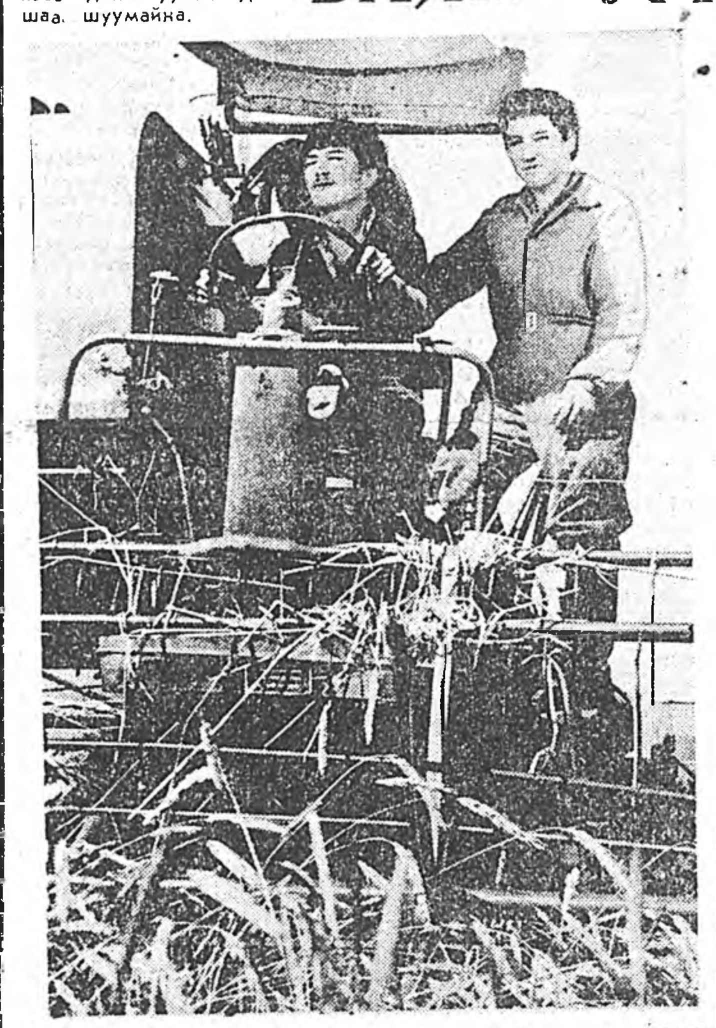
Тээгдын, Тохорюугтын нэлэнхы үргэн тарялангай ургаса энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиhээ hайн. Зүгөөр сэгай уларилhаа дулдыдажа, шууд хожомдожо эдеэшээ. Зарим тээгүүр илангаяа шэниисэ ногооншог харагдаха юм. Хэды тиимэ байбашье, Хүрбын совхозой механизаторнууд шэнэ ургасаяа баал болгон сабшажа эхилээ hэн.

Ургаса хуряалгын нэгэ бригадын комбайнернууд Тээгдын баазаhаа хойшоо, хадын боори хүрэтэр зурууд зуруудаар тариhан шэниисэ хадажа байгаа. Эндэ хадалга дээрэ табан комбайн хойно хойноhоо hубарин, таряан «далайн» дундуур тамарна. Баалай хэтэжэ захалхалаар үшөө табан комбайн тэдэниие суглуулжа, сохихоор бэлэн болонхой.

Манай фотокорреспондент А. Шойжолов тэндэ ябахадаа, эдэ хоёр зураг буулгажа ургээ. Комбайнернууд тэбдэнгишье hаа, ехэл баяр баяохалангаар зүрхэеэ доhолгуулан урагшаа шуумайна.

БАЯН УРГАСЫН УРМАНДА

Хоёрдохи зураг дээрэ комбайн жолоодогшо Валерий Кимович Доржиев талын онгосын штурвал беринхэй hууна. Механизатор Валерий Доржиев КПСС-эй гэшүүн, бригадын партийна бүлэгые толгойлно. Түс коллектив ажалаа хамтын подрядай гуримаар эмхидхэнхэй. Энэ бригадада 6 коммунист хүдэлнэ. Таряа хуряалгын эхилхын урдахана коммунистнууд сугларжа, ургаса хуряалгын үедэ бэелүүлхэ зорилго тухайгаа зүбшэhэн байна.

Валерий Доржиевтай зэргэлээд, тэрэнэй туhалагша комсомолец Баир Митыпов hууна. Совет Армида татагдажа, уялгата албаяа дүүргэhэн Баир түрэл нютагаа буусаhаар жэл болоо. Механизаторай орёо мэргэжэл шудалха, ажахынгаа баялигые арьбадхалсаха үргэн харгыда орожо эхилбэ бшуу.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

УЛАМ ЭРШЭДХЭНЭ

Улаан-Үдын районой «Советская Россия» колхозой механизаторнууд мухар-шэбэрэйхидэй эдэбхитэй үүсхэлые hайшаан дэмжэжэ, таряа хуряалгаяа үдэрhөө үдэртэ эршэдүүлжэ байна. Мүнөө таряа баал болгон сабшалгада зургаан комбайн үдэрэй 220 га хүрэтэр унагаана. Таряа хадалгада найман комбайн табигданхай, үдэртөө тэдэнэр 80 гектарhаа доошо бэшэ газарта ургаса хуряана. Колхозой үнинэй механизаторнууд Никифор Трифонов, Петр Клементьев, Алексей Максимов, Борис Терехов, Леонид Миткус гэгшэд түрүүшын үдэрhөө үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана. Тэдэгhээ гээгдэнгүйгөөр залуу комбайнер Павел Дорофеев хүдэлнэ.

Түрүүшын таряан колхозой тоог дээрэ орожо, эндэ халуун хаhа эхилээ. КЗС түхэлэй машина хоёр халаанда хүдэлнэ. Эндэ Павел Емельянович Емельянов, Александр Михайлович Колбин, Владимир Степанович Аксенов, Леонид Борисович Асташов гэгшэд ороохо таряагаа hайнаар хатааха, сэбэрлэхэ гэжэ оролдонод. Тоог дээрэхи бүхы хүдэлмэриие Екатерина Петровна Девятова ударидана.

Колхозой механизаторнууд таряа хуряалгые 24 үдэрэй туршада дүүргэжэ, 30 мянган центнерhээ доошо бэшэ ороохо таряа суглуулха, гүрэндөө 3 мянгыень худалдажа, 9 мянган центнер hайн шанартай үрэhэ хүрэнгэ сэбэрлэн хаажа абаха зорилго табинхай.

С. РИНЧИНОВ.

ШАНАРТАЙГААР БЭЛЭДХЭНЭ

Байгша ондо бүхы тэжээлээ эрхим шанартайгаар бэлэдхэжэ абахаар хараалhан Мухар-Шэбэрэй районой «Знамя Ленина» колхоздо үбhэ хуряаха хүдэлмэреэ урагшатайгаар ябуулжа байhан звенонууд захаhаа олон. Жэшээлбэл, Чимит-Цырен Дондоковой хүтэлбэрилдэг томодхогдоhон звеногой гэшүүд мүнөө 4000 шахуу центнер үбhэ hурилэнхэй юм. Тус звеногой үбhэшэд даалгагдаhан сабшалангайнгаа гектар бүриhөө дунда зэргээр 18 центнер үбhэ суглуулна.

Үбhэ тэжээл ехээр, шанартайгаар хуряажа абахын тула эдэнэр эбтэй эетэйгээр, бүтээсэтэйгээр ажаллана. Үдэр бүхэндэ звеногой гэшүүд нормоёо 100—110 процент дүүргэдэг байха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ үбhэшэд hүүлшынгээ гектарай үбhэ хуряахаhаа гадна hүринүүдээ хорёолжо, сомоонуудаа тушаахаар бэлдэжэ байнад.

В. ШИРДАРМАЕВ.

КПСС-эй ОБКОМДО ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

Үсэгэлдэр партиин областной комитедтэ республикын партийна организацинуудта тоосоон ба hунгалтада бэлдэхэ, үнгэргэхэ хэрэгтэ хабаатай асуудалнуудаар КПСС-эй горкомуудай, райкомуудай эмхидхэлэй таhагуудые даагшанарай, промышленна томо предприятинуудай парткомуудай секретарьнарай зүблөөн үнгэргэгдэбэ.

«Партийна организацинуудта тоосоон болон hунгалтада бэлдэлгэ болон үнгэргэлгын асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-да болоhон зүблөөнэй дүнгүүд ба партиин горкомуудай, райкомуудай бэелүүлхэ зорилгонууд» гэhэн элидхэл КПСС-эй обкомой секретарь **В. Г. Бирюков** хэhэн байна.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалаар КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой, Загарайн, Октябрьска райкомуудай эмхидхэлэй таhагые даагшанар **А. Я. Пиядин, Э. З. Долхонова, С. Д. Аюшеев**, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай парткомуудай секретарьнар **Н. Н. Молчанова, В. Г. Лаптев**, Улаан-Үдэ станциин узловой парткомой секретарь **А. П. Долбак** үгэ хэлээ.

Профсоюзай, комсомолой организацинуудта тоосоон болон hунгалта үнгэргэхэ асуудалаар облсовпрофой түрүүлэгшэ **А. Д. Чукаев**, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **Л. Р. Бартунаев** зүблөөн дээрэ үгэ хэлэhэн байна.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой таhагые даагшанар **К. К. Шомоев, Н. И. Крючков, М. М. Гаськов, Г. М. Конев** гэгшэд хабаадалсаа.

Энэл үдэр КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** партиин горкомууд болон райкомуудай эмхидхэлэй таhагые даагшанартай уулзаба.

ҮНДЭР ШАГНАЛ УРЯАЛНА, УЯЛГАЛНА

АМЖАЛТАЯА УЛАМ АРЬБАДХАХАБДИ

1982—1983 онуудай малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхын, гүрэндэ худалдахын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгөөр Бэшүүрэй районой Хёлгын совхоз КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба гэhэн мэдээсэлые манай совхозой бүхы ажалшад үгаа ехэ баяр баясхалантайгаар угтажа абаа бэлэй.

Дээдэ-Мангиртын хүдөөгэй соёлой байшанда энэ үндэр шагналые барюулгада зорюулагдаhан баярай суглаан hаяхан болобо.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотые КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таhагые даагша **Ь. Н. Николаев** барюулба. Тэрэ ажахын ажалшадые энэ үндэр шагналаарнь хани халуунаар амаршалаад, саашадаа нийтынгээ мал ажалые хүгжөөлгэдэ бүри ехэ амжалта түйлахыень хүсөөд, мал ажал эрхилэлгэдэ бии байhан дутуу дундануудые усадхаха, мүнөөдэрэй гол зорилгонуудые эршэтэйгээр бэелүүлхэ тушаа тогтоо.

Удаань Доодо-Мангиртын hүнэй фермые даагша **П. И. Барышев**, совхозой ахалагша хонишон **В. Л. Китонов**, тугалшан **Е. П. Казарбина**, совхозой директор **А. Л. Ефимов** гэгшэд малшадай хүдэлмэрине парти, правительствынгаа иимэ үндэрөөр сэгнэhэндэ ехэ баяр баясхалан хүргөөд, нийтынгээ мал ажалые саашадань түргөөр хүгжөөхэ, абажа байhан продуктнуудаа ехээр, hайн шанартайгаар үйлэдбэрилхэбди гэжэ мэдүүлбэд.

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь **А. И. Плотников** парти, правительствын үндэр хайра шагналда хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, совхозой хүдэлмэришэдые халуунаар амаршалаад, хамтынгаа малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжэл бэлэдхэхэ, ерэхэ үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхэ зорилгонууд тухай хэлэhэн байна.

Суглаанда хабаадагшад 1983—1984 онуудай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ талаар социалис уялгануудые баталаа. Тиихэдээ энэ жэлэйнгээ hү үйлэдбэрилхэ түсэбые Октябриин революциин 66-дахи ой болотор, гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө сентябриин 25-да дүүргэхэ, үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриhөө 1200 килограмм hү haaxa гэжэ шиидээ.

Хёлгын совхозой малшад ерэхэ үбэлжэлгые амжалтатай hайнаар үнгэргэхэ талаар социалис мүрысөөндэ бултадаа эдэбхитэйгээр оролсохыень районой бүхы малшадта хандаа.

С. НОВОКРЕЩЕННЫХ,
совхозой парторганизациин секретарь.

Улаан-Үдын городской Соведэй депутадуудай анхаралда

Арадай депутадуудай городской Соведэй зургаадахи сесси 1983 оной сентябриин 21-дэ 15 часта горгүйсэдкомой ехэ залда нээгдэхэ.

Сессиин зүблэхэ зүйлдэ иимэ асуудалнууд табигдаха:

1. Октябрьска районой предприятинууд болон эмхи зургаануудта ажалай социалис журамай байдал ба тэрэниие шангадхаха хэмжээнүүд тухай. Элидхэлшэ В. Г. Колесников—арадай депутадуудай Октябрьска районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Городской түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ, горгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо С. М. Манзанова нэмэлтэ элидхэл хэхэ.

2. Барилгын талаар городской Соведэй саг үргэлжын комиссиин тоосоон.

Горсоведэй гүйсэдком.

эй Науканuудай академиин Түүхын институдай директорэй орлогшо, түүхын эрдэмэй доктор П. Сохань онсолон тэмдэглэбэ.

Зүүнэй славян арадуудай түүхын ба соёлой хүшөөнүүдэй нэгэн адли байhан тухай УССР-эй Науканuудай академиин академик П. Т. Тронько элидхэл дотороо харуулаа. Дайнай hүүлээрхи жэлнүүдтэ бодхоогдоhон хүшөөнүүдтэ ород, украин ба белорус арадуудай, СССР-эй болон социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай бүхы арадуудай аха дүү ёhоной хани барисаан шэнэ хүсэтэйгөөр харагдана гэжэ тэрэ тэмдэглээ. 1945 оной hүүлээрхи славян арадуудай социальна ба соёлой хүгжэлтэ тухай hаналаа андалдалгада ЧССР-hээ түүхэшэд С. Цамбел ба Ш. Зеленяк, франциуз эрдэмтэн Ф. Фишер, ба бусад хабаадалсаа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

СЕКРЕТАРЬНАРАЙ ҺУРАЛСАЛ

Һаяхан КПСС-эй Яруунын райкомдо партийна комитедүүдэй болон эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар болобо.

КПСС-эй Центральна Комитедэй июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые, мүн партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. В. Андроповой хэлэһэн үгэ дотороо захяа заабаринуудые бодотоор бэелүүлхэ талаар район дотор ямар зорилго табигданаб, ямар хэмжээнүүдэ бэелүүлэгдэхэ ёһотойб гэһэн хөөрэлдөөн эндэ үнгэрһэн байна.

Партийна комитет бүхэн, тэдэнэй секретарьнууд үзэл суртал болон ойлгуулалгын хүдэлмэриие улам эршэмтэй болгохын тула мүнөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байна гэжэ КПСС-эй райкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша Н. Г. Кугаевский хэлэбэ. Илангаяа партийна баганууд организацинуудта үзэл сурталай хүдэлмэри һулаар, һанаһанда хүрэхэгүйгөөр ябуулагдана. Тиимэһээ нимэ партийна организацинуудай секретарьнууд эдэ үдэрнүүдтэ бүхы хүдэлмэриеэ гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ, дутуу дундануудаа усадхаха талаар шэнэ хэмжээ ябуулгануудые зохёон табижа, коммунист бүхэндэ тодорхой даалгабари үгэхэ болоно. Тиигэжэ коммунист бүхэнэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ, марксизм-ленинизмын теори гүнзэгыгөөр шудалхадань туһалха зэргэтэй. Илангаяа КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй бүхы материалнуудые гүнзэгыгөөр шудалан үзэжэ, үргэн ниитэ хүн зоной дунда тэдэ һонороор, улам хурсаар идхан ойлгуулха шухала. Энэ хадаа коммунист бүхэнэй үдэр бүриин бодото хүдэлмэриин гол хубинь болохо зэргэтэй.

Тиихэдэ колхоз, совхоз бүхэндэ, промышленна предприяти болон бүхы эмхи зургаануудта, мүн тосхон, һуурин бүхэндэ, хүн зоной ажаһуудаг газарнуудта ниитэ-политическэ хүдэлмэриие хурсадхан һайжаруулжа, хүн бүхэнэй сэдьхэл ухаанда хүрэхэ гээшэ партийна комитедүүдэй, партийна бюро болон тэдэнэй секретарьнуудай шухалын шухала зорилго мүн.

Мүнөө үедэ хаа хаанагүй газетэ болон журналнуудта захил эхилэнхэй. Энэ шухала хүдэлмэриие партиин секретарьнууд үдэр бүриин анхаралда абажа, ойлгуулагшадай, политинформаторнуудай хүсөөр хүн бүхэн газетэ болон журналда захиха ёһотой.

Районой дотор агитаторнууд болон политическэ информаторнуудые хэрэгээр мэдээсэлээр хангаха байха тухай тоб байгуулагдаа. Тэдэнэр үзэл сурталай эдэбхитэдтэ колхоз, совхознуудай, промышленна предприятинуудай болон бусад эмхи зургаануудай түсэбөө хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухай, социалис мүрысөөнэй ябаса тухай тоо, баримтанууд болон политическэ, экономическэ асуудалнуудые дурадхаха болоно.

Партийна комитет бүхэнэй дэргэдэ хоёр һарадаа нэгэ дахин агитаторнууд болон политинформаторнуудай һуралсал эмхидхэгдэхээр хараалагдаа. Нимэ һуралсал тэдэнэй эдэбхи үүсхэлыень хурсаадхан дээшэлүүлхэ зорилготой. КПСС-эй обкомдо зохёогдоһон программаар энэ һуралсал хэшээлнүүдэй үнгэргэгдэхэ болоно.

Партийна тоосоото-һунгалтын суглаануудые яажа үнгэргэхэ тухай КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша А. В. Вахрамеев хөөрэжэ үгэхэдөө, партийна организацинуудта хэр зэргэ хэрэг ябажа байһан тухай мүн бүхы коммунистнууд тон адли харюусалгатай гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүнөө үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ урагшатайгаар түгэсхэжэ, тарла хурялгаха эмхи гуримтайгаар үнгэргэхэ, малай өбэлжэлгэдэ мүнөөнһөө бэлэдхэл хэхэ шухала. Эдэ бүгэдэ үзэл сурталай асуудалнуудтай хамта тоосоото-һунгалтын суглаануудай дээрэ гүнзэгыгөөр зүбшэн хэлсэгдэжэ, бодотоор шиидхэгдэхэ ёһотой.

Инсэнгын совхозой партийна организациин парткомой үзэл сурталай хүдэлмэри хэр зэргэ ябуулжа, тоосоото-һунгалтын суглаанда ямараар бэлдэжэ байһан тухай тэрэнэй секретарь В. Е. Самбуев хөөрэжэ үгэбэ. Манай партийна организаци залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Нимэ зорилготойгоор тэдэнэртэ элдэб янзын партийна даалгабари үгтэнэ. Заримадынь агитатор болон политическэ информаторнууд хүдэлдэг. Тиихэдэ партийна гэгээрэлэй болон экономическа һургуулинуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

«Дружба» колхозой партийна организациин парткомой секретарь Д. Б. Дамбаев ажалай социалис журам һайжаруулха асуудалда анхарал хандуулба. Илангаяа архиншадтай, журам эбдэгшэдтэй хүдэлмэри, ойлгуулгын хүдэлмэри һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, түсэб болон социалис уялгануудаа дүүргэхэ болонобди. Тиимэһээ энэ асуудал партийна комитедэй хүдэлмэридэ мүнөө үедэ гол һуури эзэлнэ.

ВЛКСМ-эй Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь Ц. Б. Батуев районой комсомолшууд болон залуушуулай эдэбхи хэшээл тухай хөөрэжэ үгэхэ зуураа, партийна эхин организацинуудые, партийна комитедүүдые залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ улам эрхимээр хабаадалсахыень уряалба.

—Мүнөө партиин Центральна Комитедэй июниин Пленумэй гүн гүнзэгы удхатай шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ, партийна тоосоото-һунгалтын суглаануудта бэлдэхэ, тэдэниие үзэл сурталай, политическэ болон эмхидхэлэй үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ зуураа ажалай социалис журам эрид һайжаруулха гээшэ манай эхэ шухала зорилго болоно,—гэжэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. А. Жданов онсолон тэмдэглэбэ.

Ажалай социалис журам һайжаруулха тухай тогтоолой гараһанһаа хойшо районой дотор яһала эхэ юумэн хэгдээ. Гэбэшье зарим партийна организацинууд үшөөл һанаһанда хүрэмэ ойлгуулгын хүдэлмэри ябуулна, архиншадтай, журам эбдэгшэдтэй тэмсэхэ талаар шанга хэмжээ абажа шаданагүй. Ушар тиимэһээ тус документые үшөө дахин зүбшэн хэлсэхэ, хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гэһэн эрилтэ партийна комитедүүдэй секретарьнуудай урда КПСС-эй райком табиба.

Д-Д. ГАРМАЕВ.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭ...

ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН ХҮ... ҺУЛААР ХАРУУЛ...

«Үзэл сурталай, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай 1979 оной апрелиин 28-най тогтоол, КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүд, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй тогтоол болон бусад документнүүд дотор журналистнуудай урда ехэшье, харюусалгатайшье зорилгонууд табигдаһан байна. Тэдэнэр нэн түрүүн үзэл сурталай, политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие үргэнөөр харуулха, тэрэнэй удха ба шэнжэ түхэлые мүнөө үе сагай эрилтэнүүдтэ хүргэхэ талаар партийна организацинуудта туһалха уялгатай. Энэ талаар КПСС-эй Ахын райкомой болон арадай депутадуудай районно Соведэй орган «Саянская новь» газетын коллектив уялгаяа хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб гээд хаража үзэе.

Энэ жэлэй эхинһээ гараһан ерэ гаран номернуудые уншажа үзэхэдэ, үзэл сурталай, политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэр бэшэгдэһэн материалнууд тон үсөөн байна. Январь һарада КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша Ц. Цыбденовэй «Лекционно пропагандын дайшалхы ба нүлөөлхы хүсые дээшэлүүлхэ», апрель һарада КПСС-эй райкомой секретарь Я. Галсановай үзэл сурталай хүдэлмэриие ажахын зорилгонуудтай нягтаар холбохын түлөө, июльдэ— КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Б. Бужинаевай «КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй эрилтэнүүдтэ хүргэхэ» гэһэн статьянууд дотор үзэл сурталай, ниитэ-политическэ хүдэлмэри районой партийна организаци дотор ямараар ябуулагданаб, тэрэниие саашадань яажа һайжаруулха тухай яһала зохидоор, бодото баримтануудтайгаар, шүүмжэлэлтэйгээр бэшэгдэнхэй. «Үзэл сурталай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ, пленум дээрэ хэлэгдэһэнэй ёһоор, бүхы зэргын хүтэлбэрилэгшэдые эгээн эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ манай район дотор илангаяа ехэ удха шанартай. Юуб гэхэдэ, олонхи хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хабаададаггүй байгаа» гэжэ тэрэ статья дотор хэлэгдэнхэй.

Партиин райкомой секретарьнарай статья толилхынгоо хажуугаар, партийна эхин организациин секретарьнарта, агитколлективүүдые даагшадта, лекторнүүд болон агитаторнуудта үгэ үгэхөөр байгаа. Харин энэ үедэ гансал районой больницын партийна эхин организациин секретарь Н. Мунконовагай «Партийна даалгабари» гэһэн корреспонденци январь һарада толилогдоо. Теэд эндэ агитаторнуудай, политинформаторнуудай хүдэлмэри тухай юушье хэлэгдэнгүй үнгэрөө. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо нэгэшье агитколлективые даагша, агитатор, политинформатор, лектор өөһэдынгөө ажал ябуулга тухай газетын хуудаһануудта юушье бэшээгүй үнгэргөө. Энэнь гэмшэлтэй. Тиин район дотор 16 агитколлектив, 107 агитатор, 156 политинформатор, 180 лектор хүдэлдэг тоотой. Эдэнэрэй дунда дүй дүршэлөөрөө хубаалдамаар эдэбхитэд олон ааб даа. Саашадаа редакциин хүдэлмэрилэгшэд эдэнэрые оложо, тэдэндэ үгэ үгэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Жэшээнь ... номерто ... деновэй «... уб... хурял... корреспон... һон байна. ... тай бэрхээр ... эмхидхэлш... нүүд үгтэн... даһаа эрхи... дүй дүршэл... арга олгохо... юм.

Үзэл сур... скэ болон ... дэлмэри хэ... өөһэдөө б... хид, хадуу... харуулжа ... ряадай АС... нуудай габ... Галсановаг... жэ үгэнэ. ... һажаагдахал... мо статья ... той олон ... үхибүүдэй ... абтаһан ... өөрынь һа... халнууд ... статьянууда... ехэ хүсэтэй ... Теэд имэ ... яахан толи...

Районой ... нютагайнгаа ... ба хүдөө ... тийна болон ... тэдэй ... ажалшадай ... гаргагдаха ... КПСС-эй ... тедэй эрилт... коллектив ... нагүй. ... нуудта ТАС... зетэ, журна... һан, районо... хэрэгтэйшье ... алнууд дан... но. Зари... дайнь хоёрд... бүхыдөө ша... абтаһан ... дүүргэгдэш... циин өөһэд... лэгшэдэй ма... мерһоо но... рана. Жэш... августын 11... хыдөө редак... хүдэлмэрилэ... ондоо тээх... дай бэшэһэн ... даар бүридү... район дотор... дэ, нэгэшье ... дэ үгэ үгтэ...

Энэ жэлэй ... зетын хүдэл... райкомой бю... хэлсэгдэжэ, ... далнуудынь ... байгаа. Теэд ... хэдэн олон ... гэрээшье ... коллектив ... хүсэдөөр үс... гэжэ һанаг... райком энэ... зэ гэжэ най...

Илангаяа ... КПСС-эй ... (1983 он) П... нүүдэй ёһо... лай, поли... гын хүдэлм... жаруулха, ... шын ээлжэ... хэбэриин ... районой газ... харюусалгая... дэлмэридөө ... тагдалнуудаа ... газетынгээ ... эрид дээшэл... хүсөөрөө оро... гээшэ. Тии... жанрнуудые ... тационно ... хэреэн стол... заха, тэдэнэ... лые үргэнөө... бии байгаа ... шүүмжэлхэ ...

Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын ажалша коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөнүүдтэ Любовь Алексеевна Миндын хүтэлбэридэг сэбэр нооһон зүйлнүүдые эсхэгшэдэй бригада нэгэтэ бэшэ түрүү һуури эзэлдэг байгаа. Эндэ бригадирай өөрэйнь габьяа тон ехэ гэжэ онсолон хэлэлтэй. Юуб гэхэдэ, энэ зулгы урин зантай эхэнэр хүн бүхэндэ даабаринь һонороор ойлгуулжа үгэдэг, залуушуулда туһалдаг һайн һайхан заншалтай юм. Тиимэһээл тус бишыхан коллектив фабрика дотороо эгээн түрүүлэн шахуу коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртөө юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. А. Минда бригадынгаа гэшүүдэй дунда.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

ЗАЛУУ БАРИЛГАШАДАЙ СЛЕТ

Хойто-Байгалай районой Шэнэ-Уоян посёлогто БАМ-ай Буряадай участогта хүдэлдэг габшагай комсомол отрядуудай IV слёт һаяхан үнгэргэгдэбэ. Түмэр замай барилгые дүүргэхэ шатада залуу барилгашадай хараа зорилгонууд тэндэ баталагдан абтаһан байна.

«Ленинградай комсомол», «Литвагай комсомол», «Буряадай комсомол», ВЛКСМ-эй XVIII съездын, КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ отрядууд энэ габшагай комсомолшуудай бүхэсоюзна барилгын ажалай алдар солын дэбтэртэ ороо.

БАМ барилгын юһэн жэлэй туршада бүхэсоюзна 4, республиканска, областной, хизаарай 29 габшагай комсомолшуудай отрядууд ерэнхэй. 543 залуушуул орден болон медальнуудаар шагнагдаа. 512 хүбүүд, басагадай ажал «Байгал-Амарай түмэр замые барилсаһанайнь түлөө» гэһэн медаляар тэмдэглэгдэһэн байна. 16 комсомолшууд Ленинскэ комсомолой шангай лауреадууд болоо. ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотануудаар 26 габшагайшуул урмашуулагдаа гэхэ мэтэ һайн һайхан тоо, баримтанууд слёт дээрэ хэлэгдэһэн байна.

Буряадай участогта хүдэлдэг комсомол эрхим хүбүүд, басагадые суглуулһан энэ слёт түрүү дүй дүршэлөө андалдалгын ёһотой һургуули болоо гэжэ тэмдэглэмээр. Комплексно бригадын бригадир Ленинэй орденой кавалер В. Аксенов, рельс табигшадай бригадир, Ленинскэ комсомолой шангай лауреат А. Бондарь, тайга соогуур самсаал сабшадаг «Буряадай комсомол» гэжэ отрядай бригадир Л. Бороев гэгшэдэй, мүн тэдэнэй бригадынхидай хөөрэхэ юумэн олон байгаа.

БАМ-ай барилгые бүри түргэдхэхын тула үндэр эршэ хүсэн хэрэгтэй. Бүхы арга боломжонуудаа хараада абан, 1984 оной октябриин 29-дэ БАМ-ай баруун захаһаа зүүн заха хүрэтэр поезднуудые ябуулжа эхилхэ гэһэн социалис уялга абтаа.

—Залуу барилгашад, табан жэлэй гвардеецүүд манай найдамтай түшэг тулгуури гээшэ,—гэжэ «Нижнеангарсктрансстрой» трестын эрхилэгшэ, Социалис Ажалай Герой Ф. В. Ходаковский хэлэнэ.—Комсомол-залуушуулай бригадануудые харюусалга ехэтэй участогуудта эльгээдэг байгаабди, эльгээдэгшье байхабди. Ганса манай трестдэ комсомол-залуушуулай барилга-хабсаралгын дүрбэн поезд байгуулагданхай. Тэдэнэй нэгэниинь «Буряадай комсомол» гээшэ,—гэжэ слет дээрэ тэрэ хэлээ.

Д. АЛЕКСАНДРОВ.

ЗАЛИНЬ БУУРААГҮЙ

Сэлэнгын районой Галуута-Нуур тосхондо 1940 онһоо коммунист, һайн сэдьхэлтэй, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа ябадаг Даба Раднаевич Раднаев үнихэнэй ажаһуудаг. Бага балшар наһанһаа ажалай амта таниһан энэ нүхэр ямаршье ажалда үнэн зүрхэнһөө хандадаг байһан. Тэрэниие арадай ажахын ямаршье һалбарида хаража болохоор һэн. Даба Раднаевич бухгалтер, дархан мэргэжэлтэй, ангуушаншье ябаад туршаһан байха. Хүдөө ажахын коллективизациин үедэ тэрэ «Улаан-Аса», «Гурбадахи интернационал» колхозуудай түрүүлэгшээр һунгагдажа, аша үрэ ехэтэйгээр, айхабтар ехэ ажал хэһэн байха.

Дүшэн жэл соо коммунистын арюун нангин нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябаһан энэ нүхэрэй ажалай намтар түрүүшын завод болон фабрика, колхоз болон совхозуудые байгуулалсаһан үнэн сэхэ хүнүүдэй намтартай эгээл адли. Загастайн болон Үбэр-Зөөхэйн голнуудта хамтын ажахынуудые байгуулха хэрэгтэ Даба Раднаевич эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсаһан намтартайл.

...1941 оной сентябриин хоёрто тэрэ улаан сэрэгэй албанда татагдаһан юм. Сэлэнгын сэрэгшэ эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаа. Даба Раднаев дайшалхы болон ажалай габьяа харуулһанайнгаа түлөө гүрэн түрын олон тоото шагналда хүртэһэн, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой болон рэйгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар, РСФСР-эй эд хэрэглэгшэдэй бүлгэмүүдэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай.

Дайнай болон ажалай ветеранай наһан соогоо , хэһэн юумэниинь олон. «Улаан Сүхэ» колхозой партийна эхин организациин секретариин тушаал дүүргэһэн. Энэл ажахыдаа бухгалтераар ажаллаа. Ангарай гидроэлектростанциин барилгада хабаадаа, ой модо урадхуулгада хүдэлөө. Баржануудые барилгада ажаллаадшье абаа.

«Һайн һайхан сэдьхэлтэй хүн, үнэн сэхэ коммунист» гэжэ энэ нүхэрые мэдэхэ хүнүүд хэлэдэг. Энэньшье тон зүб. Нютаг зондоо хүндэтэй коммунист Раднаев иимэ үгэнүүдые бэрынгөө үнэн сэхэ ажабайдалаар баталаа.

Р. БАЛДАНОВ.

АЛАС ДУРНЫН хизаарта

ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТНУУД МЭДЭЭСЭНЭ

ГОРНЯГУУДАЙ НАЙДАМТАЙ ҮГЭ

«Дальвостуголь» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 100 мянган тонно түлишэ хэрэглэгшэдтэ эльгээгээ. Нүүрһэ хайр шулуунһаа саг болзортонь сэбэрлэдэг экскаваторнуудай экипажнуудай һайнаар хүдэлһэнэй ашаар, энэ амжалта туйлагдаа юм,—гэжэ ТАСС-ай корреспондент заана.

«Северовосточный» уурхайһаа Г. Теслей гэгшын толгойлдог бригада жэшээ харуулһан байгаа. «Өөрөө түсэбөө дүүргээ һаа, нүгөөдэ халаанда хүдэлхэ нүхэртөө хэхэ юумыень бэлдэ» гэһэн уряатайгаар бригадынхид бүхы коллективүүдтэ хандаһан юм. Һайнаар хүдэлжэ байһан техникэ нүхэртөө дамжуулха гээшэ коллективэй гурим болонхой.

Технологическа транспортын, ашаа тээхэ машинануудай жолоошод, түмэр замшад энэ жэшээгээрнь хүдэлнэ. Жэлэй түсэбһөө гадуур 150 мянганһаа доошо бэшэ тонно нүүрһэ хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ гэжэ нэгэдэлэй коллектив шиидэнхэй.

Райчихинск.

Амарай область.

ПРОФСОЮЗАЙ ШЭНЭ ДЭЭДЭ ҺУРГУУЛИ

Владивостогто үшөө нэгэ дээдэ һургуули байгуулагдаба. Энэнь ВЦСПС-эй Н. М. Шверниигэй нэрэмжэтэ профсоюзна хүдэлөөнэй дээдэ һургуулиин филиал болоно.

Тэрэнэй директор И. Елизарьев ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, Москвагай болон Ленинградай профсоюзна дээдэ һургуулинуудай эндэхи һуралсалай-консультационно хоёр пунктын үндэһэ һуури дээрэ ВЦСПС-эй шиидхэбэреэр шэнэ институт байгуулагдаа юм гэжэ хэлээ.

Яхадай ба Буряадай АССР-нүүдһээ, Примориин болон Хабаровска хизаарнуудһаа, Шэтын, Амарай, Сахалинай, Камчаткын болон Магаданай областьнуудһаа 285 студент заочно дээдэ һургуулиин 1-дэхи курсада абтаа. Хоёр жэлһээ бага бэшэ профсоюзна хүдэлмэриин стажтай эдэбхитэд институдта абтаа юм.

Ниитын эрдэмэй, профсоюзна болон экономическа дисциплинын коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын ба соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриин дүрбэн кафедрада мэргэжэлтэд бэлдэгдэхэ байна.

Владивосток.

САХАЛИНАЙ БРОЙЛЕРНУУД

Сахалинай «Первомайская» гэжэ шубуунай фабрикада дальбарaануудые самоледоор ехэ газарһаа асархаяа болёо. Шэнэ инкубатор-предприятиие дальбараануудаар хангаха юм.

Промышленна үндэһэ һуури дээрэ хүдэлдэг шубуунай фабрикын корпусууд ой соо орионо. Эндэ үйлэдбэриин талмайнууд үргэдхэгдэнэ. Тус тустаа 14 мянган бройлер багтааха шубуунай дүрбэн байра баригдаа.

Жэл соо 3 миллион бройлер дэгжээхэ фабрикын түрүүшын ээлжээн хэдэхэн жэлэй саада тээ байгуулагдаһан юм. Богони болзорто эндэхи шубуушад шубуудай хойноһоо һайнаар харууһалжа гансал һураа бэшэ, мүн үндэр дүнгүүдые туйлажа һураа. Харин энээнэй тулада тэдэнэр шубуудаа клеткэнүүдтэ байрлуулдаг болгоһон, тэжээлэй цехые шэнэдхэн заһабарилһан, эрдэм ухаанай заабариин ёһоор бройлернуудые эдеэлүүлдэг болоһон байна.

Мүнөө жэлдэ фабрикын хоёрдохи ээлжээнэй барилга дүүргэгдэхэ юм. Тэрэнэй хүсэ шадал хоёр дахин ургаха байна.

Южно-Сахалинск.

ХОЛЫН ХАРААТАЙГААР ХҮДЭЛНЭ

Восточный портын залуу хүдэлмэришэд Максим Малютин Любовь Шлыкова хоёрой комсомол түрэ хуримые Восточный портдо нээгдэһэн залуушуулай кафедэ үнгэргэбэ. Тэрэнэй уужам салуу залнуудта баяр ёһололой бүхы айлшад — бүхэсоюзна габшагай барилгада хабаадагшад суглараһан байгаа.

Восточный порт залуу юм. Гэбэшье тэндэ ажаһуудаг хүн зондо бүхы эрхэ байдал байгуулагдана гэжэ ТАСС-ай корреспондент бэшэнэ. Эндэ хүүгэдэй саадууд, уран һайханай ба юрэнхы эрдэмэй хоёр һургуули хүдэлдэг.

Восточный порт,

Примориин хизаар.

ОЛОНОЙ ХҮНДЭЛДЭГ ХҮН

Александр Иннокентьевич Бурлаков түмэр замай Улаан-Үдын дистанцида 30 гаран жэлэй туршада электромеханигаар хүдэлдэг юм. Александр Иннокентьевич тухай дистанциин хүдэлмэришэн бүхэнһөө асуубалтнай, тэрэ дээдэ гарай мэргэжэлтэн, шадамар бэрхэ һурган хүмүүжүүлэгшэ гэжэ харюусаха. Мэргэжэлээ эрхим һайнаар шудалһан, оролдосотой бэрхэ, үндэр харюусалгаяа мэдэрэн хүдэлдэг, мүн түбшэн даруу зантай энэ хүн мүнөө үе сагай үйлэдбэриин эрилтэнүүдтэ сүм харюусама хүдэлмэришэн гэжэ предприяти доторсо тон зүб хэлсүүлдэг.

Түмэр замай электросистемын түбые хангаха хэрэгтэ гүнзэгы эрдэм мэдэсэһээ гадна оролдосо, харюусалга мэдэрэлгэ хэрэгтэй. Электрическэ элдэб прибор, түхеэрэлгэ болон детальнуудые шалгалга болон хангалгада электромеханигай эдэ шанар шэнжэнүүд тон шухала. Арадай ажахын гол шухала транспорт болохо поезднуудай аюулгүй ябасые Посольская станциһаа Сэлэнгэ хүрэтэр хангадаг А. Бурлаковой гэмээр поездын һаатаха ушар нэгэтэшье үзэгдөөгүй.

Үнинэй коммунист А. Бурлаков залуу халааниие һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ горитойхон хубитаяа оруулалсадаг. Тэрэнэй һурган хүмүүжүүлһэн залуу мэргэжэлтэдэй диилэнхи олонхинь түрүүшүүлэй тоодо оронхой.

Үйлэдбэриин хүдэлмэриһөө гадуур Александр Иннокентьевич ниитыншье хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Тимлюйн станциин партийна организациие олон жэлэй туршада тэрэ толгойлоо һэн. Мүнөөшье парторганизациин секретариин орлогшоор хүдэлһэн зандаа. Мүн арадай депутадуудай Каменскын поселково Соведэй депутадаар һунгагданхай.

В. ЦИБИН.

ҮҮСХЭЛ БА ДҮЙ ДҮРШЭЛ

ОСТАНКИНЫН ҺҮН-ДАЛАЙ

Останкинын һүнэй комбинат Москвагай гурбан миллион зониие эдеэ хоолой ондо ондоо зүйлөөр хангадаг юм. Энэнь тус предприятиин оршодог ниислэл хотын Кировскэ районой бүтээн гаргадаг промышленна продукциин бүхы хэмжээнэй зургаанай нэгэ хуби болоно.

Комбинат соо ороходо, нюдэ һаргама сагаан-сагаан хананууд, хүдэлмэрилэгшэдэй сагаан халаадууд, малгайнууд гэхэ мэтэ. Харин ээзгэй эрьетэй һүн далай эндэ харагданагүй. Останкинын комбинадта ошоходоо, эгээл тиимэ юумэ харахаб гэжэ һанаһан байгааб. Теэд тэдэнь буладаар хэгдэһэн тон томо агрегадууд соо нюугданхай. Амтатай сагаан эдеэн конвейер дээрэ гарахадаа, гоё һайхан амһартатай, элдэб үнгын хайрсагтай байдаг. Эндэ ажалынь бүхыдөө шахуу оньһожоруулагданхай юм.

Комбинат дээрэ бригадануудайнь нэрэнүүдшье «амтатай». Жэшээлхэдэ, кремэй, сырэй, ээзгэйн бригаданууд гэхэ мэтэ бии. Шухала цехүүдтэ гол түлэб эхэнэрнүүд ажаллана. Тэдэ шадамар бэрхээр хүдэлнэ. Эдэ орёо автомадууд дээрэ яажа иимэ бэрхээр хүдэлнэ гээшэб? Валентина Земцовада би иимэ асуудал табибаб. Тэрэ коммунис ажалай ударник, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, предприятиин эрхим цехүүдэй нэгэн болохо диетическэ ээзгэй гаргадаг бригадын хүтэлбэрилэгшэ юм.

— Бригадын арга боломжые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхын тула хэн ямар автомадта эгээн һайнаар хүдэлнэб гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй,—гэжэ тэрэ ойлгуулна.— Бидэ гурбадахи жэлээ нэгэ нарядаар хүдэлнэбди, тиимэһээ ямаршье ажалда бэе бэеэ һэлгэжэ шадахабди. Теэд хүдэлмэрилэгшэ бүхэн өөрын дуратай ажалтай юм. Гадуур олонхи бригадануудые слесарь-заһабарилагшад толгойлдог. Тиимэһээ тэдэ оньһон түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэриин түлөө харюусалга ехэтэй байна бшуу.

Земцовагай бригада наймаи хүнһөө бүридэнэ. Тэдэнэй олонхинь гушаад наһатай, харин комбинат дээрэ арбаад жэл хүдэлнэ. Валентина техническэ училищи дүүргээд, арбан табан жэлэй саада тээ эндэ ерээ һэн. Урдань хүдөө нютагта ажаһуудаг байгаа. Эжынгээ һаалишанаар хүдэлдэг хадань, Валя фермэ дээрэ бүхы ажал хэлсэгшэ һэн.

—Һүндэ дуратайб,—гэнэ Валентина.

— Би баһа,— гэжэ хэлэбэб.

—Үгы тэрэтнай ондоо, —гэжэ тэрэ толгойгоо һэжэрнэ.— Таряашан ургасадаа, полидоо дуратай байдаг. Тэрээн шэнги ха юм. Аягашье һү үйлэдбэрилхын тула хэды шэнээн оролдолго хэрэгтэйб гэжэ би һайн мэдэнэб. Та мүнөө конвейер дээрэ гоё амһартатай, саарһан элдэб үнгын хайрсагуудтай продукци харанат, харин би хара эртэ бодоод, фермэдэ ошожо, «Елочка» түхеэрэлгээр үнеэдые һаадагаа һананаб. Хэдэн жэл үнгэрөө гээшэ, теэд үсэгэлдэрэйхи шэнгеэр һанагдана. Үнеэе эльбэхэдэшни, бэень дулаахан байха. Альгамни тэрээниие мартаагүй. Үнэншэнэгүй гүт? Урдань хүдөө нютагта үнеэд лэ ээдэээ тэжээдэг байгаа ха юм. Һү бидон соо юулэхэдээ, нэгэшье дуһал адхахагүй гэжэ оролдохош. Мүнөөшье һүнэй дуһал бүхэнэй түлөө һанаагаа зободогби.

Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд элдэб ондоо юм. Зариманиинь Валентинадал адли урдань хүдөө нютагта байһан. Городто түрэһэн хүнүүдшье предприятида олон. Гэбэшье эндэ бултадаа һүндэ дуратай, тэрэнэй «нэгэшье дуһал адхахагүй» гэжэ оролдодог.

Тиимэһээ предприяти гансал арюудхаһан һү үйлэдбэрилхэ шэглэлтэйгээр ажалаа эмхидхэнэ. Тэрэ юрын һүнһөө удаан гутангүй байдаг юм.

Удхэрүүлэгдэһэн шара һайб үйлэдбэридэг бригадын нэрэнь минии анхарал татаба. Һайб гээшэмнай ээзгэйн үлэгдэл гэжэ ойлгосотой. Теэд тэрэниие яахадаа удхэрүүлхэ юм? Теэд удхэрүүлэгдэһэн һайбые саахартай холиходо, кондитерска промышленностиин шухала түүхэй эд боложо үгэдэг байна. Останкинын комбинат дээрэ хэдэн жэлэй саада тээ тэрэниие үйлэдбэрилхэ технологи зохёоһон юм. Москвагай кондитерска фабриканууд мүнөө жэл бүри 800 тонно иимэ түүхэй эд эндэһээ абаашадаг болонхой. Тэрэ юугээрээ һайн юм? Конфетэ соо хэдэг зүйлдэ Останкинада бэлдэгдэһэн һайб нэмэхэдэ, тэрэ удаан гутадаггүй байна. Харин хэды шэнээн саг соо шэнэ зандаа байхаб гэжэ мүнөө дээрээ элирүүлэгдээгүй. Жэл, хоёр ба гурбан жэлэй саада тээ удхэрүүлэгдэһэн һайб хэрэглэжэ гаргагдаһан нэгэшье конфетэ мүнөө хүрэтэрөө гутаагүй, гадуур һая бүтээн гаргагдаһан конфетэнүүдһээ юугээрээшье илгарнагүй. Амтаниинышье муудаагүй. Удхэрүүлэгдэһэн һайб хэрэглэжэ, хэдэн янзын печени баридаг. Тэрэнэй шанар бүри һайжараа. 800 тонно һайб хадаа эды шэнээн удхэрүүлэгдэһэн һү алмаха жэшээтэй юм. Харин тэдэнэй үнэ сэнгэй илгаа тон ехэ.

Останкинын комбинат дээрэ удхэрүүлэгдэһэн һайб (саахаргүйгөөр), хайлуулагдаһан сыр бэлэдхэлгэдэ хэрэглэгдэдэг юм. Харин урдань энэ хэрэгтэ юрын сыр абтадаг байгаа. Теэд тэрэ өөрөө худалдан абагшадай дунда ехэ хэрэглэгдэдэг ха юм. Мүнөө һайб тэрэниие һэлгэнэ. Сыр гээшэмнай юун бэ? Белок гээшэ. Харин һайб баһал белок болоно. Тиимэһээ сырые һайбаар һэлгэхэдэ хамаагүй. Теэд шанарынь ямар байдаг бэ? Хайлуулан бэлдэгдэһэн сыр бүри зөөлэн болоо. Гадуур жэлэй туршада 100 тонно эрхим шанартай сыр алмагдана.

Останкинын комбинат дээрэ хоёрдохиёо хэрэглэгдэдэг түүхэй эд дээгүүр сэгнэгдэдэг юм. Һайб, машинын һүн, гэхэ мэтэнүүд шухала түүхэй эдтэй тон адляар хэрэглэгдэдэг. Тиихэдэ продукциин шанар тэрэл зандаа үлэдэг. Урэ жэмэсэй кремүүдые абаад үзэе. Ниислэл хотын магазинуудта тэдэ һаянай худалдагдадаг болоошье һаа, хүн зондо һайшаагдаа. Харин эдэ кремүүдые үлэгдэлгүй технологиин ёһоор машинын һү хэрэглэжэ бэлдэнэ.

Эдеэ хоолой һалбари эгээн орёо ба хүшэр һалбаринуудай нэгэн гэжэ тоологдодог юм. Энээниие заримашуул мэдэхэшьегүй байха. Москвагайхид үглөөгүүр магазинда орожо, һү худалдан абахадаа, энэ продукт предприяти дээрэ һүниндөө үйлэдбэрилэгдөө гэжэ мэдэнэгүй ха юм.

Останкинын комбинат дээрэ һүниин халаанда хүдэлхэгүйн тула (олонхи хүдэлмэрилэгшэдынь эхэнэрнүүд юм гэжэ һануулһуу) үйлэдбэриин шэнэ корпус барижа байнхай. Эгээн һайн техникээр хангагдаһан тус предприяти гансал арюудхагдаһан һү үйлэдбэрилхэ юм.

Харин сыр, ээзгэй болон ээзгэйгээр хэгдэһэн бусад сагаан эдеэ үйлэдбэридэг цехүүд нэгэ халаанда үнинэй хүдэлдэг болонхой. Гуримай ёһоор үглөөнэй болон үдэшын хоёр халаан байха ёһотой. Теэд тус цехүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй гүйлтаар, профсоюзай организациин зүбшөөлөөр эндэ үнжөөд лэ үглөөнэй 8-һаа үдэшын 8 час болотор хүдэлнэ.

Мүнөө үеын түхеэрэлгэ тодхоогоод, тааруу зохид халааниие эмхидхээд лэ, предприятиин хүдэлмэрилэгшэд тухай анхарал дүүрээ бэшэ ааб даа. Захилнуудай стол (үглөөдэр гэртээ хэрэгтэй болохо продуктнуудые захижа болоно), һургуулида ороодүй хүүгэдэй хоёр эмхи зургаан, пионернүүдэй лагерь тухай комбинат дээрэ танда дуратайгаар хөөрэжэ үгэхэ. Мүн четверг бүхэн... да ательен ... дэг, тиимэһэ... ратай хубсаһа... тай. Хүнгэн ... лэд, арһан ... хүрэтэр эндэ ... Удаань тани... зал руу зааж... нэй «эзэн» ... энэ баялигаа ... гоор ... «Съезднуудэй ... дол», гэжэ ... Совет-болгар ... най бүлгэмэй ... цида зорюула... позициин дэрэ... горхолтойгоор ... ха. Лина Чис... риин нэгэдэлэ... хани барисаа... митедэй секр...

Нэгэдэлэй а... тус бүлгэмэй ... шуун Михаил ... Софиһаа бү...

— Би тэндэ ... гааб,— гэжэ ... Софин гансал ... водые хаража ... бэн нарижуул... рэ танихаар ... гариин ... үйлэдбэриин ... нуудаар һонир... үйлэдбэрилхэд... элүүр энхые ... тай хэрэг ... «Сердике» за... рэй хэлэһэн ... дуужа абаа ... лээ гэжэ ... хид, тоолоноб...

АПН-эй ...

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРӨӨБДИ

арга боломжоёо хэрэглэн, абаһан уялгаа дүүргэе гэжэ хандалга доторой хэлэгдэһэн байгаа.

Социалис уялгануудһаа гадуур үндэр бүтээсэтэйгээр ажалааха бүхы эрхэ байдал байгуулхе, моральна, материальна урмашуулгын хэмжээнүүд хараалагдаһан байна. Энэ шухала кампанида эдэбхитэйгээр хабаадаһан хүнүүд тухай районой болон республикын газетэнүүдтэ бэшэгдэжэ, нютагай радиогоор дамжуулагдажа байба. Нинтын болон үнэмгүй малай үбһэ сабшалгые абаха дуратайшуулай хоорондо хэлсээн баталагдана гэжэ мэдээсэ һэмди. Тэрэнэй үбһэ бэлдэлгын түлэвлэгөөниие 30 процентнэ өөртөө абаха, харин 70 процентые совхоздо тушааха гэжэ гуримшуулагдаба.

Энэ хандалгымнай манай сомоной Соведэй ажал хэжэ ябадаг хүнүүд бултадаа үбһэнэй һайн дэмжэлэн байна. Бухыдаа 70 гаран хүн түс бүрэе 30 болон 30-һаа дээшэ сооро газар сабшажа, эрхим шанартай үбһэ тушааһанаа мэдүүлээ.

«Би урдань нэгэ үдэртэ 40 сооро газар сабшадаг һэм. Мүнөө тиимэ хабэ намда байхагүй, тиигэбэшье совхозойнгоо иимэ байдалда ороод байхада, эды шэнэзн газар дээрэһээ үбһэ сабшажа тушаахаяа мэдүүлнэб. Мүн бэшэшье зониие түрэл совхоздоо туһалхыень уряалнаб,— гэжэ 75 наһатай пенсионер, дайнай болон ажалай ветеран Данзан Шадаевич Ошоров мэдүүлээд, эгээн түрүүлэн үбһэндэ гараа.

Тэрэнэй удаа пенсионернүүд Б. С. Намжилов, А. Ш. Дармаева, А. Д. Баймнова болон бусад үбһэ бэлдэхээ гараһан байна. Мүн лэ нютагаймнай эхин һургуулиин багшанар Д. Ж. Зарбаева, Д. Б. Таряшинова гэгшэд амаралтадаа байха үедөө һайн дураараа үбһэ сабшажа тушааба. Өөһэдымнай хүн зонһоо гадна, районой түб Хурэн тосхоной ажалшад үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээлхэдэ, районой ветеринарна станциин комитедэй инспектор М. Б. Сыбикжапова 20 гаран центнер үбһэ сабшажа тушааһан байна. Харин үмсэдөө хүнгэн машинатай Н. Д. Комиссаров, Б. Д. Базаров, В. П. Шагдуров болон бусад олон хүнүүд АВМ дээрэ ногоо сабшажа тушааба.

Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдшье гансал өөһэдынгөө ажалые хараад байнагүй. Ганцашье совхоз доторо бэшэ, мүн район доторо түрүү Могой-Горхоной һүүн һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэд 110 центнер халаахай суглуулжа, АВМ-дэ буулгаа. Энэ ажалда фермын түрүү һаалишад Тамара Комиссарова, Светлана Дашеева, Сэсэгма Шармаакеева болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна. Мүн бэшэшье фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсана.

Районой түбэй предприяти, организаци болон эмхи зургаануудай хүсөөр 1155 центнер үбһэн бэлэдгэдээд байна юм. Мүноодэрэй байдалаар тэдэнэй хүсөөр 1850 центнер һайн шанартай үбһэн намагай, бургааһатай, ямаршье техникэ хэрэглэжэ аргагүй газарнуудһаа сабшагдажа тушаагдаад байна. Бүхы коллективүүд совхозой нинтын малда үбһэ бэлэдхэлгэ түсэбөөрөө дүүргэнэб. Тэдэнэй олонхинь үгтэһэн түсэбүүдээ уллүүлэн дүүргээ. Жэшээлхэдэ, районой хэлхээ холбооной узел түсэбөө 203 процент, Шэмхын найман жэлэй һургуули 140 процент, ажэнуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинат 137 процент дүүргэнэн байна. Эдэ коллективүүд тон эбтэй, эмхитэйгээр үбһэ хураалгада гаргаһан байна. Эдэнэртэйгээ үбһэ хураалгада гараһан нимэ хамтынгаа үндэр амжалтануудые туйлаба.

Эдэнэрһээ гадна совхозой управлениин, гаражай, машино-тракторно мастерскойн, модон урашуулай мастерскойн хүдэлмэрилэгшэд, мүн сомоноор хүдэлмэрилэгшэд баранада 58 хүн үглөөнһөө эгээ бодожо, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ гаргадаг байгаа. Энэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд зонно дахуулан, һайн жэшээ харуулан ажаллана.

Манай сомоной Соведэй хэрьяата газар дээрэ байдаг Түнхэнэй совхоздо тэжээл бэлэдхэлгэй хүдэлмэри үргэлжэлнээр. Үбһэ хураалгын эдэ һүүлшын үдэрнүүдтэ дээрэ дурсагдагша бүхы ажалшадһаа гадна, ажахын үбһэ хураалгын 12 звено тон сулоо тухагүй ажаллажа байна. Эдэнэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Н. Д. Комиссаров, С. С. Шобоев болон Д. С-Д. Шалданов гэгшэдэй звенонууд түрүүлжэ, түсэбүүдээ дүүргэнхэй. Бэшэ звенонууд түсэбүүдээ дүүргэхөөр ойртобо.

Нёдондо жэл Түнхэнэй совхоз оройдоол 16000 центнер үбһэ эдэлхэнэй үбэлжэлгэдөө орсо һэн. Харин энэ жэлэй ойрын үдэрнүүдтэ бүхыдөө 24000 гаран центнер үбһэн лэб бэлэдгэдэхээр хараалагдана. Мүн шэмэтэ тэжээл, витаминтэй ногооной гурил бэлдэхэ түсэбүүд амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байнхай.

Нинтын малай үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ удэлэ туйлагдажа эдэ бүхы амжалтанууд манай сомоной Соведэй депутадуудай бүхы ажалшадай, мүн районой түб һуурннай предприяти, организаци болон эмхи зургаануудай коллективүүдэй хүсэ шадалаа эмсүүлжэн байна. Тиигэжэ бага бэшэ амжалта туйлагдаба гээшэ.

Н. ЛЕОНТЬЕВ,
Түнхэнэй районой Хужарай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ГОРИТОЙХОН ҮРЭ ДҮНГҮҮД

Европодохи аюулгүй байдал ба харилсаа холбооной талаар зүблөөндэ хабаадагша гүрэнүүдэй гурба шахуу жэл соо үргэлжэлһэн Мадридтахи уулзалга дүүрэбэ гээшэ. Тус уулзалгын хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэхэ замда бага бэшэ бэрхэшээлнүүдые дабаха хэрэг гараа. Хүдэлмэриинь урагшатай байха ябадалда США-гай делегациин ба НАТО-гай талаар тэдэнэй зарим союзнигуудай таарамжагүй хараа бодолнууд һаад ушаруулһан байна. «Совет сэрэгэй аюул» гэдэг худал хуурмаг идхалга, мүн хүнэй эрхэнүүд тухай асуудалаар хубхай хооһон шашалга хэрэглэн, тэдэнэр уулзалгые хөөрэлдөөнэй бэшэ, харин зүришэлдөөнэй хуралдаан болгохые оролдоһон байха юм.

Социалис оронуудта баалалта хэхэ политика, тэдэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралга ямаршье аша үрэ үгэхэгүй гэжэ Мадридта болоһон уулзалгада хабаадагшадые этигүүлхын тулада тэсэбэри ехэтэйгээр оролдон хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй болоо. Эсэсэй эсэстэ уулзалгада хабаадагшад тохёолдоһон бүхы бэрхэшээлнүүдые дабан гаража, горитойхон үрэ дүнгүүдые туйлажа, түгэсхэлэйнгөө документ дотор бэшүүлбэ. Энэ хадаа уласхоорондын хэрэгүүдтэ обёоргодомо горитойхон туйлалта болоно, столдо һуужа хөөрэлдэхэ ба бэе бэеэ ойлголсохо ябадалда зорюулагдаһан үйлэ хэрэг болобо.

Мадридта зүбшэгдэһэн тодорхой алхамууд уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха политикые үргэлжэлүүлгэдэ зорюулагданхай. Энэ хэрэгтэ эсэргүү ябуулгануудай хэгдэдэгшье һаа, дурсагдагша политикын арга боломжонууд үшөөл ехэ байһан зандаа. Мадридта үгэеэ ойлголсолгын эгээл шухалань юуб гэхэдэ, Европодо бэе бэедээ этигэл найдабаритай байха ба буу зэбсэг хураан абаха хэмжээнүүдэй талаар конференци үнгэргэхэ тухай шиидхэбэри болоно. Тэрэ конференци Европодохи ба уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ айхабтар шухала үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй гэжэ мэдэрэгдэнэ. Энэ конференцидэ бэлдэлгээр түрүүшын уулзалга октябрь һарада Хельсинкидэ болохо байна. Ниитэ Европын энэ тон шухала хэмжээ ябуулгын амжалтатай байлгань американ ядерна шэнэ ракетэнүүдые тараан тодхолгоор Европодо тохёолдоод байһан аюулые зайсуулгатай нягта холбоотой гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ.

Европо түбидэ буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргаха ябадалда хаалта табихын тулада бэе бэедээ этигэл найдабаритай байха ба аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэг хураан абаха хэмжээнүүдэй талаар конференци үнгэргэлгэдэ харюусалгатайгаар хандахые Советскэ Союз Мадридта болоһон уулзалгада хабаадаһан бүхы гүрэнүүдые уряална. Буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргалгые зогсоохын, шахардуу шанга байдалые һуларуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ замда тэхэрин гарахын тулада СССР—өөрынгөө талаһаа саашадаашье эдэбхи оролдолго гаргахаар эрид шиидэнги гээшэ. «Уласхоорондын харилсаануудые үндэһөөрнь һайжаруулхые, эдэ асуудалнуудаар эхилэгдэһэн һайшаалтай бүхы юумэнүүдые бэхижүүлхэ ба хүгжөөхые бидэнэр оролдонобди»,—гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андропов зааһан байна.

ЯДЕРНА ДАЙНАЙ АЮУЛЫЕ ЗАЙСУУЛХА

Европодо ядерна зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай совет-американ хөөрэлдөөн Женевэдэ сентябриин 6-да үргэлжэлүүлэгдэбэ. Энэ хадаа НАТО-гай хэдэ хэдэн оронуудта декабриин һүүл багаар американ шэнэ ракетэнүүдые тараан тодхохоор хараалагдаһанай урда тээхи һүүлшын хөөрэлдөөн болоно. Тиигэжэ энэ хөөрэлдөөн тус асуудалаар үйлэ хэрэгүүдэй саашанхи хараа шэглэлые тодорхойлгодо шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. Ядерна дайнай аюулые зайсуулха тээшэ Женевэдэ алхам хэгдэжэ шадагдаха гү, али нүгөө тээшээ, Европо түбидэ айхабтар аюултай ядерна буу зэбсэг ехээр гаргалгын шэнэ шата эхилэгдэхэнь энэ удаа хэгдэжэ байһан хөөрэлдөөнһөө дулдыдаха болоно.

Хөөрэлдөөн дээрэ СССР-эй ба США хоёрой хоорондо үгэеэ ойлголсохо арга боломжо үшөө бии гэжэ Советскэ Союз гүнзэгыгөөр этигэнэ. Энээниие туйлахын тулада нэгэл юумэн хэрэгтэй: гүрэнүүдэй аюулгүй байдалда хабаатай асуудалнуудаар хөөрэлдөөндэ гансал өөртөө ашатай тупатайгаар хандалгаһаа, манай орондо огто таарамжагүй, гансахан Советскэ Союзай буу зэбсэгүүдые хурялгаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлһээ Вашингтон арсаха ёһотой болоно.

Хөөрэлдөөе таһалдуулха, Баруун Европодо американ «першингнүүдые», «томогавкануудые» яажашье һаань тараан тодхохо ябадалда зорюулагдаһан огто таарамжагүй хараа бодол США Женевэдэ мүнөө болотор баримталдаг байһан. Баруун Германиин «Шпигель» журналай бэшэһэнэй ёһоор, «США Женевэдэ миил ёһын тулада хөөрэлдөө хэнэ», «Женевэдэ эхилһэн хөөрэлдөөн дээрэ юуншье туйлагдахагүй, Советскэ Союзай газар дээрэ холо байһан объектнүүдые бута сохихо аргатай «Першинг-2» гэдэг ракетэнүүдые США-гай декабрьһаа Европодо тараан тодхожо эхилхэ байһандань НАТО-гай правительстванууд бэлдэнхэй» гээд тус журнал онсолон тэмдэглэнэ.

Гэбэшье, арадуудай ядерна дайнай аюулые зайсуулха гэһэн эрмэлзэлтэй хүдэлөөн улам үргэдэжэ, харата муухай энэ түсэбые бэелүүлхэ замда хаалта болоно. Эгээл эндэ Вашингтон харата зорилгоор Советскэ Союзай агаарай дайда руу шпион-самолет эльгээжэ, зорюута шаг шууяа татаба. Энэ уршагта үйлэ хэрэгые шалтаг болгон, Советскэ Союзда эсэргүү хардалга гүрдэлгын кампаниие Америкын президент өөрөө толгойлжо оронхой.. Уласхоорондын байдалые улам шахардуу шанга болгожо, уласхоорондын шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, нэн түрүүн Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые хороохо тухай асуудалые шиидхэлгэдэ һаад түбэг тохёолдуулха зорилгоор иимэ ябуулга зорюута хэгдэжэ байна.

Советскэ Союзтай зүришэлдөөтэ байдалаа саашадань улам шангадхаха ба Женевэдэ эхилһэн хөөрэлдөөндэ һаад, түбэг тохёолдуулха зорилгоор хэгдэжэ байһан Рейганэй захиргаанай харата ябуулгануудые эрид шууд элирхэйлхэ зуураа, Советскэ Союз Европодо ядерна дайнай аюулые зайсуулха тухай асуудалаар алишье талада таатай шиидхэбэри абаха зорилготой оролдолго гаргана. Америкын сенаторнуудтай хөөрэлдэхэдөө, «Правда» газетын асуудалнуудта харюу үгэхэдөө, Ю. В. Андроповой оруулһан тон шухала тодорхой дурадхалнууд имагтал энэ хэрэгтэ зорюулагданхай. Хэрбээ совет эдэбхи үүсхэлнүүдэй бодото дээрээ бэелүүлэгдээд байгаа гээшэ һаа, Европодохи дунда зэргын зайда буудагдаха ядерна ракетэнүүдэй ниитэ тоо СССР-тэ, мүн НАТО-гай оронуудташье гурба дахинаар хороогдохо болоно гэжэ баруун Европын оронуудай олониитэ онсолон тэмдэглэнэ.

ЛИВАНАЙ БЭРХЭШЭЭЛТЭ БАЙДАЛДАХИ ШЭНЭ ЯБУУЛГА

Дүтын Зүүн зүгтэ, Ливанай бэрхэшээлтэ байдалда үшөө нэгэ шэнэ харата ябуулга хэгдэжэ эхилбэ. Холбоото Штадууд, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд «энэрхы сэдьхэл» ба «хүнэй ажабайдалай эгээл үнэтэй» тухай ехээр шашаха дуратай аад, өөһэдынгөө сэрэгүүдэй гараар Ливанай хүн зониие алуулжа байдагынь гайхалтай.

Ливанда «аюулгүй байдал» ба эб найрамдал хангахамнай гэжэ жэлэй саада тээ Бейрудта бууһан американ солдадууд мүнөө Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлтэй хамта ливанецууд болон палестинецүүдтэ эсэргүү дай хэжэ, корабельнэ 155 миллиметрово пушкануудба дайшалхы вертолёдуудые хэрэглэжэ байна. «Эйзенхауэр» гэжэ атомна авианосецоор толгойлогдоһон США-гай зургаадахи флодой добтолхы бүлэг Ливанай эрьенүүдтэ дүтэ татагданхай. Бүри һаяар «Нью-Джерси» гэжэ линкор энэ бүлэгтэ нэмэжэ үгтэхэнь. Энээнэй урда тээ хоёр дахинаар тоогоо олошоруулһан Бейрудтахи сэрэгүүдтэ үшөө хоёр мянган пехото Ливан асарагдахаар бэлдэгдэжэ байна. Ондоогоор хэлэхэдэ, Ливанай газар дээрэ американ-израиль хамтын гэмтэ ябуулганууд Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлые дэмжэхэ гэһэн США-гай политикын бодото бэелэл мүн болоно.

Мүнөө Ливанай бэрхэшээл ехэтэ байдалда бүхы дэлхэйн хүн зоной анхарал хандуулагданхай. Дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониитэ американ империализмын шуһата ябуулгануудые зэбүүрхэн буруушаана. США ба Израилиин баалалтаар Ливантай баталагдаһан «эбэй договорой» мэхэ байһаниинь мүнөө бүгэдэндэ элеэр харагдажа байна. Вашингтон Тель-Авивые эзэмдэлгэдэ миил түлхинэ, буу зэбсэгээр хангана бэшэ, өөрөө буу зэбсэгэй хүсөөр Ливаниие хиналта доро эзэмдэн абахаар бэлэн. Бодото байдалыень абажа харахада, США ба Израиль бүхы дэлхэйн хараһаар байтар эзэмдэлгын политикые бэелүүлнэ, бэеэ даанхай энэ ороной дотоодын хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр хамаарна.

США-гай зэбсэгтэ хүсөөр Ливанай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралгаар Советскэ Союзай хүн зон һанаагаа ехээр зобонхой гээд ТАСС-ай мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Энэ хамааралгань Ливанай бэрхэшээлтэ байдалые улам доройтуулна, Дүтын Зүүн зүгтэхи райондохи амгалан байдалда шэнэ аюул тохёолдуулна. США-гай зэбсэгтэ хүсөөр хамааралга болюулагдаха ёһотой. Ливанай бэеэ даанхай байдалда хохидол ушаруулха ямаршье эрилтэ табингүйгөөр Израиль энэ оронһоо тонилон ошохо ёһотой. Ливанай газар дээрэ американ, тэрээнтэй суг ерэлсэһэн хариин ондоо ямаршье сэрэг үлэхэ ёһогүй.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

О

БОЛГАРИ. Энэ ороной олонхи фабрика, завод, барилгануудта залуу үетэниие дүй дүршэлтэй һурган хүмүүжүүлэгшэд ажалда дадхаадаг, мэргэжэлдэнь шэлжүүлдэг юм. Һүүлэй үедэ энэ хүдэлөөндэ анхарамаар шэнэ зүйлнүүд олоор нэбтэрүүлэгдэжэ байнхай. Жэшээлхэдэ, имагтал предприятинуудта залуу хүдэлмэришэдые бэшэ, харин һургуулиин, ПТУ-гай болон техникумүүдэй һурагшадые дүй дүршэлтэй шефүүд тусхай анхаралдаа абажа, ажалда дүршүүлнэ.

Энэ зураг Стара-Загора хотын «Наталия» гэжэ фабрикын трикотажай цехтэ буулгагдаһан байна.

БТА—ТАСС-ай фото.

ТАСС • АПН • ХИЛЫН СААНАҺАА

„ЮМАНИТЕ" ГАЗЕТЫН ҺАЙНДЭР

КУРНЕВ. Франциин Коммунис партиин хэблэлэй орган —«Юманите» газетын заншалта һайндэр эндэ нээгдэбэ.

Жэл бүри үнгэргэгдэдэг энэ фестиваль арадай ёһотой һайндэр гэжэ Францида тоологдодог юм. Ажалшадай эрхэнүүд болон эрилтэнүүдые хангахын түлөө тэмсэлэй уряа доро тэрэ үнгэрнэ. Эб найрамдалай түлөө, хүн түрэлтэндэ тохёолдоһон ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө франц ажалшадай тэмсэл тухай ФКП-гэй нютагай организацинуудай, ороной ниитын элдэб эмхинүүдэй бэлдэһэн стенднүүд хөөрэнэ.

Мүнөө жэлэй һайндэр ажалшадай интернациональна һаналаа нэгэдэлгын толотомо жагсаал болобо. Фестивалиин уласхоорондын хотохондо дэлхэйн 78 оронһоо коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хэблэлэй 88 органой павильонууд дэлгээгдээ. Тэрээндэ «Правда» газетын делегаци баһал хабаадана.

Совет павильоной экспозици хүн зоной анхарал ехээр татана. Экономико, соёл болон эрдэм ухаанай талаар совет хүнүүдэй туйлаһан амжалтануудтай совет экспозици һайндэрэй айлшадые танилсуулна. Совет уран һайханай коллективүүдэй концертнүүд амжалтатайгаар үнгэрнэ.

Һайндэрэй соёлой программа элдэб янзын ба удха түгэлдэр юм. Фестивалиин үедэ элдэб конференци болон үгэ буляалдаан, выставкэнүүд үнгэргэгдэхэ, баримтата ба уран һайханай фильмүүд харуулагдаха юм. Тиихэдэ олохон оронуудай эстрадын уран бэлигтэн фольклорно, хүгжэмтэ ба театрай коллективүүд концерт харуулха байна.

Номой яармагай павильонуудта хүн зон олон, хүлгөөтэй байна. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд, политическэ ба уран һайханай литературын шэнэ номууд эндэ олоор табигданхай. Һүүлэй жэлнүүдтэ Францида ба дэлхэйн бусад оронуудта хэблэгдэһэн Карл Марксын зохёолнуудай выставкэ фестивалиин айлшадай ехэ һонирхол үүсхэнэ. СССР-эй гадаадын политическэ ажал ябуулга тухай, совет хүнүүдэй ажабайдал тухай хөөрэһэн совет хэблэлнүүдэй номууд ехээр хэрэглэгдэнэ.

ХАРДАЛГА ГҮРДЭЛГЫНЬ ЯБУУЛГА ДЭМЖЭГДЭНЭГҮЙ

НЬЮ-ЙОРК. Советскэ Союзда харша хардалга гүрдэлгын ябуулгада ООН-ой Аюулгүйн Соведые хамаадуулан татаха гэһэн Холбоото Штадуудай убайгүй һэдэлгэнь дэмжэгдэнэгүй. Хуули буса резолюциин проект баталан абхуулжа, СССР-тэ харша шпионско хардалга гүрдэлгын түлөө харюусалгаһаа зайсаха гэжэ американ делегациин һанаашалһан заседани Холбоото Штадуудай болон тэрэнэй союзнигуудай эрилтээр хойшолуулагдаа гэжэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида хуулитаар соносхогдоһон байна.

Американ делегациин айлган һүрдөөхэ тактика бэелүүлээшье һаань, бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронууд—Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын бэшэ гэшүүд Советдүүдтэ харша бүдүүлиг һэдэлгэдэ хабаадаха дурагүй байна. «Гурбадахи зэргын оронуудай» делегадуудай зүгһөө США-е дэмжээгүй дээрэһээнь заседани гэнтэ хойшолуулагдаһан байна гэжэ Си-би-эс гэжэ телекомпани гэршэлнэ.

Советскэ правительствын мэдүүлгэнь, тэрэшэлэн СССР-эй обороной министерствын болон СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын совет оолон гадаадын журналистнуудта зорюулжа, Москвада үнгэрһэн пресс-конференци уласхоорондын хамаралай штаб-байшанда ехэ һонирхол үүсхээ гээд ООН-ой дипломатическа бүлэгүүдтэ тэмдэглэнэ. Совет талын харуулһан горитой баримтанууд Вашингтоной харата хэрэг үүдхэгшэдэн бодомжонуудые эсэслэн буруу һүргөө гээд эндэ тоолоно.

МАДРИДТАХИ УУЛЗАЛГА: ЕХЭ ҮРЭ ДҮНГҮҮД

МАДРИД. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөндэ хабаадаһан 35 гүрэнэй түлөөлэгшэдэй Мадридтахи уулзалга Испаниин ниислэл хотын Конгрессүүдэй ордон соо тусхайтаар дүүрэбэ. Энэ уулзалга гурбан жэл соо үргэлжэлөө. Иимэ хэмжээ ябуулгануудые үе үе болоод лэ үнгэргэхые хараалдаг Хельсинкидэхи Түгэсхэлэй актые бэелүүлгын оршон байдалда энэ уулзалга үргэлжэлһэн байгаа.

Уулзалгын түгэсхэлэй шата гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хабаадалгатайгаар сентябриин 7—9-дэ болобо. Энэнь тэрэнэй политическэ ехэ удха шанартай байһые элирхэйлэн харуулна. Түгэсхэлэй актын үгэеэ ойлголсолгодо батаар үндэһэлһэн, ниитэ Европын хүгжэлтые хараалһан, уласхоорондын шахардуу байдалые һуларуулха, Европодо аюулгүй байдалые хангаха зорилготой эсэсэй документые Мадридтахи уулзалгада хабаадагшад бултадаа һайшааһан байха юм. Мүнөө эсэсэй документ хүсэндөө орожо байна. Европодо этигэл найдалые, аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые хуряаха хэмжээ ябуулгануудаар конференци зарлаха тухай аха дүү социалис оронуудай гаргаһан ехэ үүсхэлые бэелүүлхэ тухай Мадридтахи уулзалга дээрэ үгэеэ ойлголсобо.

Дайнай аюулые һуларуулха, Түгэсхэлэй акт соохи бүхы гол ёһонуудые сахиха, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондо харилсаа тогтоохо талаар Советскэ Союзай, социалис оронуудай баримталдаг хараа шэглэлые бэелүүлхэ гээшэ шухала удха шанартай гэжэ эсэсэй документ дотор тэмдэглэгдэнэ.

СОВЕТ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН БЭЛЭГ

ВЕНЭ. Атомай элшэ хүсэ хэрэглэхэ талаар уласхоорондын агентствэдэ (МАГАТЭ) СССР-эй правительствын 500 килограмм хүндэ уһа бэлэг болгон дамжуулха тухай хэлсээндэ ООН-ой Венэдэхи уласхоорондын түбтэ гар табигдаба. Энэ уһан атомна элшэ хүсэндэ хэрэглэгдэхэ байна. СССР-һээ Венэдэхи уласхоорондын эмхинүүдэй дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ О. Н. Хлестов, МАГАТЭ-гэй Генеральна директор Х. Бликс гэгшэд хэлсээндэ гараа табиба.

Документдэ гар табилгын ёһолол дээрэ Х. Бликс үгэ хэлэхэдээ, иимэ ехэ бэлэгэйнь түлөө Совет правительствада гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэжэ байһанаа мэдүүлээ. Энэнь агентствын ажал ябуулгые һайжаруулха арга олгохо байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

О. Н. Хлестов харюугай үгэ хэлэхэдээ, ядерна элшэ хүсые амгалан тайбан байдалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын харилсаае хүгжөөхэ гээшэ ехэ удха шанартай гэжэ Совет правительство тоолодог юм гэжэ онсолон зааба.

Г. ХОЛЛОЙ МЭДҮҮЛГЭ

НЬЮ-ЙОРК. СССР-эй гүрэнэй хилые бүдүүлигээр эбдэһэн Урда-Корейн самолёдой һүйдхэлтэ ябуулгануудһаа уламжалан, Рейганэй захиргаанай үүдхэжэ байгаа Советскэ Союзда зүрюу харша хэрэгүүдые эрид буруушаажа байһанаа США-гай коммунис партиин Генеральна секретарь Г. Холл мэдүүлбэ.

Ямаршье зэмэгүй хүнүүдые хохидолдо оруулһан гэмтэ ябуулга хэһэнээ сагааруулхые оролдожо, тэдэнэр шууяа гаргажа байна. Тиихэдэ СССР-эй ба США-гай хоорондохи соёлой, транспортна холбоогоо таһалхые, Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдые буруу һүргэжэ, американ «першингнүүдые», далита ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхохо гэһэн түсэбүүдээ бэелүүлхые оролдоно.

Хилэнүүдэйнгээ аюулгүй байдалые сахин хамгаалхын тула Советскэ Союз али бүхы хэмжээнүүдые абаха эрхэтэй гэжэ Гэс Холл тэмдэглэнэ. Энэ уршагта һүйдхэлтэ ябуулга Рейганэй захиргаанай ба Пентагоной ээрхэг түримхэй политикын үрэ дүн болоно гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ЛИВАН. Һүүлэй үедэ энэ орондохи байдал үшөөл хүшэр хүндэ боложо эхилээ. Израилиин сэрэгүүд американ далайн пехотинецуудай дэмжэлгэдэ түшэглэн, һүйдхэлтэ ябуулгануудаа улам үргэдхэнэ. Амгалан һууһан хүн зониие үхэр бууғаар буудалга олошороо. Тиихэдэ сионис үзэл баримталдаг Израилиин засагаархид араб хото, хүдөө нютагуудай хүн зониие доромжолно, ямаршье шалтагаангүйгөөр барижа түрмэдэ хаажархина. Тиихэдэ түрэл нютагуудһаа намнуулһан палестинецүүд бүришье хүндэ байдалда оронхой. Тэдэниие мүрдэн хюдалга үргэлжэлүүлэгдэһээр. Сабра болон Шатила гэжэ лагерьнуудта палестинцүүдые хэйра гамгүйгөөр хюдаһан сагһаа хойшо жэл шахуу саг үнгэрбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сабрадахи энэ гэр соо палестинка Хадиджа Юсеф гэгшэ бүлэтэеэ ажаһууһан юм. Мүнөө гэрынь нижэ һандаргагдаа.

ТАСС-ай фотохронико.

ХОТО hҮДӨӨГЭЙ hОНИН

ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ УДХА ШАНАРТАЙ УУЛЗАЛГА

Мухар-Шэбэрэй районой Шэнэ-Заганай соёлой байшанда hурагшад нютагайнгаа ажалай болон дайнай ветерануудтай hаяхан уулзажа, энэ удаа удха түгэлдэр үдэшэ үнгэргэлэбэ. Хүмүүжүүлхы шэглэлтэй энэ уулзалгые соёлой байшангай директор А. Ф. Халимов болон дунда hургуулиин багшанар hонирхолтойгоор эмхидхээ.

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум дээрэ ургажа ябаа залуу үетэнние үзэл-суртаалай талаар хүмүүжүүлгын асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаhан байгаа. Мүн тиигэдэ КПСС-эй ЦК-да партиин ветерануудтай уулзалга дээрэ залуушуулые марксизм-ленинизмын hургаалда үнэн сэхээр, түрүү үзэл болотойгоор хүмүүжүүлгэдэ анхаралаа улам эхээр хандуулха тухай онсолоогоо hэн.

Тус уулзалгада хабаадаhан ажалай болон дайнай ветеранууд залуу аhанайнгаа ажал хэрэгүүд тухай hурагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрөө.

Ю. ЭРДЫНЕЕВА.

АРИГ СЭБЭР БАЙЛГАНА

Гэр байра барилгын, hуудал байдалые болбосон түхэлтэй болгохо талаар Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой эрхимүүдэй тоодо ородог юм. Районоймнай 47-дохи кварталай Барилгашадай проспектэдэ газаахаа сэнхирхүхэ, ногоон, боро үнгэтэйнүүд, hайхаржуулагдаhан түхэлэй зуун хэрин байратай табан дабхар гэрнүүд хүн зондо hайхнаар харагдадаг. Тэрэшээлэн кварталнай ариг сэбэрэй, гоё hайханай талаар үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг юм.

Байрын гэр бүхэнэй хажууда хүүгэдэй наадаха талмайнууд, аллей сэсэрлигүүд бии. Саашань нэрлэбэл, архитектурын талаар гоё hайханаар бүтээгдэhэн дунда hургуулиин байшан, эдэ хоолой, hүнэй магазинууд, столово гэхэ мэтэ. hүүлэй ясли-сад болон табан дабхартай хэдэн гэрэй барилга дүүрэгдэжэ байна.

Манай кварталые ариг сэбэр байлгаха талаар 7-дохи домоуправлениин хүдэлмэрилэгшэдэй hайнаар эмхидхэгдэhэн ажалые тэмдэглэлтэй. Байрын гэрнүүдэй хажуудахи харгы, талмай болон бусад газарай ариг сэбэрые сахингаа ажалга жэнэ шэдэгүй хэдэг байна. Тиимэhээ энэ кварталда ажаhуугшад тэдэнэй хүдэлмэрые сэдьхэлээ ханан, hайшаалан хүндэлдэг байна.

Гэр байрануудай хажуудахи ариг сэбэрые сахингаа ажалда эндэ ажаhуугшад хүн зонние хабаадуулха тухай хөөрэлдөөн үргэлжэ болоно. Тодорхойлон хэлэбэл 47-дохи кварталда ажаhуугшад бүлэ бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэhээ гадна, гэр байрые муудхагүй, хамтын талмайе болбосон түхэлтэй болгохо, хүршэнэртэеэ эбтэй hууха гэхэ мэтэ асуудалнууд үргэлжэ зүбшэн хэлсэгдэдэг.

Намар болобо. Набшаhата модо hөөргүүдые hуулгаха саг ерэбэ. Энэ талаар районой Соведэй депутадууд туhалхаар найдуулаа hэн. Юрэдөө энэмнай булганда туhатай хэрэг ха юм. Тиимэhээ эндэ ажаhуугшад хүн зон кварталаймнай бүри гоё hайхан, жэшээтэ болоhой гэжэ хүсэнэ.

Б. СОТНИЧ,
47-дохи кварталда ажаhуугшадай зүгhөө.

ТҮРЭЛ ОРОНДОО БУСАБА

Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хари гүрэнүүдэй олон студентнэр мүнөө зун хабаадалсаа юм. Куба, Лаос, Монгол, Польшо болон Сирии эрэhэн студентнэр совет хининартаяа суг ажамилатай худэлжэ гараа. «Хани барисаан» гэhэн интернациональна отряд Зүүн-Сибириин технологическа институдай болон Германиин Демократическа Республикын студентнэрhээ бүридүүлэгдэhэн байна. «Хани барисаанай» гэшүүд хамта дээрээ 125 мянган түхэригэй хэмжээнэй худэлмэри хэжэ, түсэбөө 125 процент дүүргэжэ юм.

Түрэл нютагтаа бусахынгаа урда ГДР-эй 14 студент институдай «Ровесник» лагерьта амараhан, Хиагтаар айлшалаhан, Новоселенгинскын, Улаан-Үдын түүхын дурасхаалта газарнуудтай танилсаhан байна. Гадна институдтамнай айлшалжа, hонирхолтой хөөрэлдөөн дэлгэрээ бэлэй.

—Цвикау хотодо 1969 ондо нээгдэhэн инженернэ дээдэ hургуулиин студентнэрбди. 4 жэлэй туршада hурагдагби. Гэбэшье үялгата дунда hуралсалай 12 жэлэй туршада үргэлжэлдэг. hуудал байдалнай hайн. Хамтын шэнэ байрада түбхинэнхэйбди. Студент бүхэн спортоор бээ hоридог, искусствоор hонирходог. Камерна хүгжэмэй, опереттын, бальна хатарнуудай, светотехникын кружогууд институдтамнай бии. Бассейн, спортын талмай, спортзал, бильярдна, теннисэй таhалганууд тухай хэлэхэ шэнээ үлүү ааб даа,—гэжэ студент Рольф Түрүүшын асуудалда харюусаба.

Монголой, Вьетнамай, Эфиопиин, Египедэй, Грециин, Алжирай студентнэр Цвикау хотын дээдэ hургуулида hурадаг юм байна. Советскэ Союзда интернациональна отрядта худэлжэ эрхэдэ хүртэхын тула хүн бүхэниинь «эрхим» гэhэн сэгнэлтэнүүд дээрэ hураhан, нийтын ажабайдалда эдэбхитэй хабаадаhан байна. Жэшээлхэдэ, Берлинда Львов хотын студентнэртэй эдэнэр нэгэ зун худэлөө hэн. Карин анхан Болгарида; удаань СССР-тэ. Рольф—СССР-тэ «Хани барисаанай» отрядта худэлhэн байха юм.

ГДР-эй студентнэр эб найрамдалай, энхэ тайбан байдалай түлөө тэмсэлдэ хубитаяа оруулдаг. «Студентын үдэртэ» апрель-май hарануудта хани барисаанай яармагууд үнгэргэгдэдэг, эб найрамдалай жасада хубитаяа оруулхын тула студентнэр гар бүтээл, уралалгануудаа худалдадаг юм. Субботнигууд Советэй орондо олон орошо мүн лэ эб найрамдалай жасада зорюулагдадаг. Багшанар, хабаадалгатай митингнүүд илангаяа эмхидхэгдэдэг, олоной hаналаа илэгдэлгын удхатайгаар үнгэрдэг.

—Совет орон эб найрамдалта политикаа шууд сэхээр ябуулдаг гээшэ. Хүн бүхэнэй, барилгашан бүхэнэй энэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандадагые БАМ-да байхадаа ойлгоо hэмди. «Амгалан тайбан байдалай түлөө ажаhуунабди» гэhэн үдэшэдэ хабаадабди. Одоо мартагдашагүйгөөр хадуугдаа,—гэжэ немец хининарнай хөөрөө үргэлжэлүүлээ hэн.

Гадна БАМ-ай барилгын урагшатай ябуулгадаа байhан тухай, ашаанай машинануудые залабарилжа нэх барилгашан тухайгаа гэдэhээр хөөрөө бэлэй. Студентнэртэ нимэ орёо, томо худэлмэринүүдэй даалгагдаhан, барилгын хүтэлбэрилэгшэдэй залуушуулда этигэл найдабаритайгаар хандадаг ушарынь ехэ дүү сэгнэгдөө. Бали нэгэтэ ой тайганууд, хада хабсагайнууд, бүхы дэлхэйдэ суурхаhан БАМ-ай барилга—эдэ бүгэдэ тухай ГДР-эй студентнэр өөhэдынгөө нүхэдтэ, багшанарта хөөрэжэ үгэхэ тухайгаа найдуулан мордоо hэн.

Б. МАШКОВИЧ,
ВСТИ-гэй студент.

ДУУШАДТА БАГЛАА СЭСЭГ

БАЙГША ондо дэлгэрhэн дуунууд соохоо Андрей Вознесенскиин үгэ дээрэ Раймонд Паулсын бэшэhэн «Миллион роз» гэhэн дуун бүгэдэндэ hайшаагдаа ёhотой. Энэ дуун актрисада дурлаhан зураашын инаг хайратадаа бэлэглэhэн сэсэгүүд тухай уянгалан хөөрэнэ... Совет эстрадын артистнууд тухай хэлэбэл, тэдэнэйшье хубида баглаа сэсэгүүд заримандань—тэбэрэзр, нүгөөдүүлдэнь — уран гоеор таарулhан) хүртэдэг лэ гээшэ. Теэд розо сэсэгэймнай эшэ хадхууртай гэжэ дэмы хэлсээгүй ehотой даа...

hүүлэй үедэ манай эстрадада залуу, өөрсэ маягтай нилээд олон гүйсэдхэгшэд бии болонхой. Тэдээн соохоо шагнагшаднай дураараа шэлэн hунгахашье гэбэл, арга боломжотой болоо. Эндэhээ уламжалан, бүрил hаяшаг бүгэдэнэй hайшаалда хүртэжэ байhан бүлэг дуушад хараа байса хойшоо түрюулшэнхэй. Тэдэнэй саанаhаа шэнэ тухэлэй «зонхилогшод» гаража ерээ бшуу. Зүгөөр «шэнэшүүлэйшье» хуби хүнгэн гэхээр бэшэ hэн. Юуб гэхэдэ, олон соохоо шалгаржа гараханиь бэрхэ ха юм.

Хүгжэмэй шүүмжэлэгшэдэй Алла Пугачевагай абьяас бэлигэйнь тайлбари мүнөөшье болотор олджо ядаhаар байтар тэрээндэ дуратайшуул бага сагаар номгоржо эхилэнхэй.

Бэлигтэй энэ дуушан урданъ үзэгдөөгүй алдар сууда гараhанайнгаа эсэстэ мүнөө заримдаа ямараршье дуулабал, hайшаалда хүртөөд лэ байдаг. Теэд нүгөө талаhаань харабал, энэ ушар тэрэнэй саашанхи ургалтада hаад табина гээшэ ха. Өөрөөшье Пугачева энээнээ мэдэрнэл ёhотой. «Дуушанай монологууд» гэжэ тэрэнэй hүүлшын программада мүнөөнэйнгөө амжалтануудаар сэдьхэлээ ханадаггүй байhаниинь элирээ.

Пугачевае ёhотойл «городой» дуушан гэжэ нэрлэбэл—эhэнь тэрэнэй репертуарташье, аялга дуунайнь маягташье элеэр үзэгдэнэ,—тиихэдэнь Карпадай хадануудай саагуурхи хүгжэм дуута хизаарта өөдөө болоhон София Ротаругай дуунуудта hалхинай эшхэрээн, хадын горходой шууяан дуулдаhан мэтэ болоно. Хонгёо шангаар, эршэ түгэс маягтайгаар тэрэнэй дуулахада, юрыншье дуун гайхамшаг гоёор үзэгдэдэг. Гэхэ зуура хүгжэмтэ гэжэ нэрлэгдэhэн аад, hонигүйшэг кинофильмүүдтэ дуушанай хабаадалга нэрэ алдарыень үргөө гэхын аргагүй.

Эстрада дээрэ дуулаха гэhэн түрэлхиин абьяастай Валерий Леонтьев үргэн ехэ диапазонтой хоолойтой, дуунай аялга хухалгые али аргаар харуулха онсо шадабаритай. Дуун бүхэние багахан нэгэ зүжэг болгохые тэрэ оролдодог гээшэ. Тиин энэ зорилгодоо яhала хүрэдэг гээшэ гэжэ хэлэлтэй. hүүлэй үедэ Леонтьевой репертуарта шэнэ нэгэ шэглэл бии болоно байнхай. Энэнь юуб гэхэдэ, уран шадабарита артистын хуби заяан тухай бодолнууд болоно. Эстрада энэ хэр угhаа заншалта болоhон темэ ха юм даа. Жэшээнь, Леонтьевой «Би, юрэл, дуушанби» гэhэн шэнэ программадань философско удхатай «Клоунай мүргэл» (Генрих Беллиин «Клоуной нюдөөр» гэhэн спектакльда Юрий Саульскиин бэшэhэн хүгжэмhөө) угаа зохидоор таараа. Мүн хүгжэмшэнэй ажабайдал тухай шагнал гашуудалтайгаар домоглоhон Давид Тухмановай «Гитаристын дурасхаалда» гэжэ найруулгые дурдамаар лэ гээшэ.

Хэрбээ Пугачева, Ротару, Леонтьев гэгшэдэй амжалта, урагшагүйдэлгэнүүдынь ажалайнгаа талаар харилсаатай байдаг композиторнуудhаа дулдыдадаг hаань, Юрий Антонов, Александр Градский хоёр гансал өөhэдтөө найдаха баатай болоно. Юуб гэхэдэ эдэмнай хоюулан композиторнууд ха юм. Антоновойшье, Градскийншье эстрада дээрэ гараhаар 20 жэл шахуу үнгэрөө. Теэд үнэхөөрөө мэдээжэ болоhониинь бүрил hаяхнай гээшэ ааб даа.

Юрий Антонов Белоруссиин

Белоруссиин ССР. Ленинскэ шаг... Мележэй «Люди на болоте» гэhэн ром... даhан фильмын үйлэ хэрэгүүд намаг со... хуу Курени гэhэн hууриндa болоно. За... тагай жэшээ дээрэ Белоруссиин Полес... тахи орёо эрхэ байдал шэнжэлэгдэнэ. ... руссиин ССР-эй арадай артист Виктор ... hон зохёохы бүлэг хоёр серитэй аад, ... кино буулгажа шадаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: актриса Елена ... роль наадана.

ТАСС.

ХАРГЫ БА ҮХИБҮҮД

hуралсалай жэл эхилhээр арбаад хоног үнгэрбэ гээшэ. Зулгы зохид зунай hарануудта hургуулиин hурагшадай диилэнхи олониинь пионернүүдэй, спортын лагерьнуудта, нүтөөдэ зариманиинь хүдөө нютагуудта амаранхай, hуралсалай шэнэ жэлые эхилбэл даа. Эдэнэр зунай hарануудта hургуулидаа үзэhэн мэдэхэ юумэнүүдээ, мүн харгыгаар ябаха дүримүүдэй зарим тэды пунктнуудые мартаа ёhотой.

Сэхыень хэлэхэдэ, үхибүүд харгыгаар үнгэрдэг автотранспорт hайн мэдэхэ, таниха болоhон гээшэ. Зүгөөр эдэнэрэй зарим нэгэнииинь өөрынгөө уялга муугаар дүүргэхэеэ hанадаг. Харгыгаар ябаха дүримые сахягүй багашуул али олон усалда орожо, гай гашуудал гэр бүлынхидтөө, hургуулидаа асардаг гээшэб? Эдэ бүхы hэргылэмжын, ойлгууламжын хүдэлмэри түрэлхид, багшанар, пионервожатанууд үхибүүдтэе үдэр бүри hануулжа, хэлэжэ байха уялгатай болоно. Илангаяа хүүгэдэй саад, яслинуудай хүмүүжүүлэгшэд үхибүүдтэйгээ суг хото, тосхоноойнгоо үйлсөөр ябахадаа, эдэнэртээ харгы хүндэлэн гараха дүрим тухай заатагүй ойлгуулжа, харуулжа үгэхэ ёhотой гээшэ. Үшөө тиихэдэ үхибүүдэй дунда наада эмхидхэхэдээ, ябагаар ябадаг харгы заатагүй харуулан, шухала даабаритай наада эмхидхэхэдэ бүришье hаа, ойлгосотой байдагынь мэдээжэ. Хоёрдохёорнь болоходо, hургуулиин наhанай үхибүүн өөhэд өөhэдынгөө класс соо харгын усалта ушарал hэргылхэ тусхай хэшээл гарадаг ха юм. Мүнөө hургуули бүхэндэ харгын усалта ушарал үнгэргэлгын тусхай кабинедүүд бии оолгогдонхой. Тиимэ кабинедүүд соо харгын тэмдэгүүдые харуулhан зураг, македүүд, hургуули тээшэ ошоhон харгынууд зурагдаатай байха зэргэтэй. Эдэ бүгэдэ хадаа багшын түрүүшынгээ хэшээл үнгэргэхэдэ, аргагүй туhатай байдаг. Удаадахи хэшээлдээ харгы, үйлсэ хүндэлэн гарахадаа, харгынуудай бэяшэртэ ямар дүрим сахигдадаг бэ гэhэн асуудалнууд үхибүүдтэ ойлгуулагдажа үгтэхэ зэргэтэй. Үшөө тиихэдэ түрэлхид ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэдтэй суг ойлгууламжын хүдэлмэри hурагшадай дунда ябуулжа, эмхидхэжэ байха болоно. Юуб гэхэдэ, эдэ бүгэдые hайнаар ойлгоhон, мэдэhэн үхибүүн харгы дээрэ дэмы гарахагүй ха юм.

Мүнөө нэгэдэхи классhаа эхилээд гурбадахи класс хүрэтэр харгын дүрим шудалха хэшээл үнгэргэгдэнэ. Дүрбэдэхи классhаа эхилээд 8-дахи класс хүрэтэр дээрэ хэлэгдэhэн асуудалда зорюулагдаhан хэшээлнүүд, тусгаар конкурс, мүрысөөнүүд үнгэргэгдэдэг болоо. hуралсалаа hайнаар эмхидхэhэн олонхи классуудта харгын дүрим сахиха эдир инспекторнүүд, ГАИ-гай эдир туhалагшадай отрядууд байгуулагдана. Эдэнэр хэшээлэй hүүлээр hургуулиингаа газаагуур үнгэрhэн харгы замууд дээрэ харуул табижа, бага наhатайшуулаа гэртээ харихадань үдэшэдэг, үгтадаг заншалтай юм. Тэдэнэр инмэ юумэ хэхэдээ, ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэдтэ горитойхон туhаламжа үзүүлдэг, өөhэдөөшье харгын дүрим сахиха хэрэгтэ дүршэлтэй болоно гээшэ. Ажалай арюун зүргэдэ hаял гаража ябаhан үхибүүдтэ зарим түрэлхид велосипед, нүтөөдэ зариман хүнгэн машинашье абажа үгэдэг гээшэ. Эдэ бүгэдэ хадаа гүлмэр заахан үхибүүдээ хэтэрмэ үлүүгээр эрхэлүүлhэн ябадал болоно ха юм. Тэрэшье тэрэ гэлэй. hүүлэй hүүлдэ эдэ бэлэгүүдынь ямар хойшолонгуудтай байдаг гээшэб? Хэнэйшье мэдэhээр, hургуулиин наhанай үхибүүд 18-тай болоходоол, машина жолоодохо эрхэтэй болодог. Зүгөөр эдэнэр өөрынгөө дуран соо велосипед, мопедүүдээрээ хэрэгтэй, хэрэгшьегүй сагта үйлсэ, гудамжануудаар гүйлгэлдэжэ мэдэдэг. Эндэhээ тобшолол хэхэдэ, харгы дээрэ гэмтэ ябадал хэhэн үхибүүдэй түрэлхидэй хэды ехэ гай гашуудалда дайралдадагынь ойлгосотой.

П. ИВАНОВ,
ГАИ-гай ахалагша инструктор.

СПОРТ

БАМ-айхидай ҮНЭН ХАНИ

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай жэл бүри үнгэргэдэг 9-дэхи спартакиада энэ зун болобо.

Хүнэй хүлөө табяагүй буртаг шэрэнгитэ тайга соогуур 2,5 мянган километртэ рельс hуулгажа байhан залуушуулда спорт үнэн хани нүхэрынь, туhалагшань болоо. Ой тайга соогуур түрүүшын самсаалай гаргагдахатай, байшан гэрнүүдэй баригдахатай хамта спортын түхеэрэлгэнүүдэй байгуулагдаhаниинь онсо шэнжэтэйл. Мүнөө БАМ-да физкультурын 300 шахуу коллектив бии. 10 стадион, футболой 52 талмай, хоккейн 85 түхеэрэлгэ, баскетбол, волейбол болон гарай бүмбэгэ наадаха 250 гаран талмай тэдэнэй мэдэлдэ үгтэнхэй. БАМ-ай спортсменүүдэй дунда 9 мянган разрядтайшуул, спортын 6 мастер, спортын мастерта 42 кандидат тоологдоно.

Трестнүүдтэ, управленинүүдтэ, участогуудта саг үргэлжэ үнгэргэгдэдэг мүрысөөнүүд, элитэ мэдээжэ спортсменүүдтэй, чемпионууд болоhон командануудтай уулзалганууд тэдэнэй мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхэ арга олгодог байна. Нютагай спортсменүүд волейболоор болон боксоор ороной суглуулагдамал командануудтай нүхэд ёhоной мүрысөөнүүдтэ хабаадажа, хүсэ шадалаа туршаhан байгаа. Зүг шэгые тодорхойлхо дуратайшуул бүхы союзна республиканууд hаа жэл бүри эндэ ерэдэг юм. Тындын орошон тойронхи үзэсхэлэн hайхан байгаали хүн бүхэнэй дура татадаг байна. Барилдаашад болон штангистнуудта зорюулагдажа, «БАМ-ай хибэс», «БАМ-ай жабдан» гэhэн бүхэсоюзна мүрысөөнүүд заншалта болонхой.

— hүүлшын мүрысөөндэ Красноярскын, Оренбургын, Хабаровскын, Кемеровэй, Новосибирскын, дүн хамта 40 командын хүндэ атледүүд хаба шадалаа туршаhан байна, —гэжэ ГлавБАМстройн кадрнуудай ба ажаhуудалай таhагай начальник Анатолий Сидоренко хөөрэнэ. —Мүрысөөнэй ээзд амжалтатай hайнаар хабаадажа, гурбан хүн—модошо дархан Карев, вагонуудые хинан шалгагша Грудинин, техническэ мэргэжэлэй училищиин багша Стадниченко гэгшэд БАМ-ай рекорднуудые улүүлжэ, спортын мастернуудай нормативуудые дүүргэhэн байна.

Спорт эрхилхэ үедөө дэлхэйн 32 рекорд тогтооhон, Олимпиин нааданудай хоёр дахин чемпион Леонид Жаботинский энэ мүрысөөндэ хүндэтэ айлшан болоно, хабаадаhан байха юм. Тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

—Тындэhээ Чара хүрэтэр ябабаб. БАМ-ай рельснүүд тэрээн худар хаягдажа байна. Айхабтар хүйтэн шэмэрүүн сагай уларилтай газарта асари ехэ түмэр харгы барижа байhан ёhотойл баатарнуудые эндэ харааб. Эсэтэрээ худэлhэнэйнгөө hүүлээр эдэ хүсэн түгэлдэр хүбүүд мөөртэ спортын залда ерээд, штанга үргэжэ, hорилго бэлэдхэл хэнэ. Рельснүүдые тааруулан табихын тулада тэдэнэрэй 80 килограммай мантан томо мунсаар сохижо байхыень харахада, гайхашаа барахаар лэ.

Тындэhээ баруун тээшээ түмэр зам барижа байhан Иван Варшавскиин бригада тухай тэрэ хэлээ hэн. Байгал-Амарай бүхы түмэр зам дээрэ мэдээжэ болоhон «Бронепоезддо» гэхэ гү, али клубай, дискотекын, баниин ба шухала түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдтэй hорилгын залтай, унталгын вагонуудhаа бүридэдэг энэ түмэр зам поездоор буртаг шэрэнгитэ тайга соогуур дабшана бшуу.

Самбо барилдаагаар, акробатикаар, спортивна ба уран hайханай гимнастикаар ороной суглуулагдамал командануудай гэшүүд БАМ-ай барилгашадта айлшалан ерэжэ, уулзаhан, мэргэжэл шадабари тухайдаа hонирхолтойгоор хөөрэhэн байна. Иимэ уулзалганууд түмэр замай барилгашадай ажал хэрэгүүдтэ ехэ туhа хүргэдэг юм.

Равиль БИКТАГИРОВ,
АПН-эй корр.

БЭРХЭ БА...

Кисловодскын «Трудовые резервы» бүлгэмэй стадион дээрэ хүнгэн атлетикээр тус бүлгэмэй бүхэсоюзна мүрысөөнүүд болоно дүүрэбэ. Мүрысөөндэ хабаадаhан манай республикын хүнгэн атледүүд эрхим амжалтатай тоонто нютагаа бусажа ерэбэ.

Техническэ мэргэжэл олгодог управлениин бухгалтер-экономист, СССР-эй спортын мастерта кандидат Наталья Соболева эндэ эрхим үрэ дүн туйлаhан байна. Нютагаймнай басаган спортын долоон зүйлөөр мүрысэхэдөө, түрүү hуури эзэлжэ, дүн хамта 5627 очко командадаа асараа ха юм. Энэнь СССР-эй спортын мастерай нормативhaa 227 очкогоор үлүү болоно. Наталья Соболевае энэ амжалтаарнь манай республикын хүнгэн атледүүд амаршалха ёhоороо амаршалнабди. Юуб гэхэдэ, манай республикын «Трудовые резервы» бүлгэмэй хүнгэн атледүүдэй спортын долоон зүйлөөр мүрысэгшэдэй дундаhаа Наталья Соболева дүрбэдэхи хүн СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэбэ ха юм.

Нютагаймнай хурдан, сол-...

ЭДЭБХИТЭЙ ЭМХИДХЭЛШЭ

Зоя Васильевна Куликова Гусиноозерскын Пионернүүдэй байшанда аяншалга болон экскурси эмхидхэгшээр хүдэлдэг. Энэ шамбай шуран эхэнэртэ үхибүүд угаа дуратай юм. Тэрэ залуухан багша байхадаа, манай город ерээ hэн. Зоя Васильевна мүнөө иигэжэ хөөрэдэг:

—hургуулида хүдэлжэ байхадаа, үхибүүд спорттой холбоо барисаатай байха ёhотой гэжэ ойлгодог hэм. hуралсалай программаар хараалагдаhан физкультурын хоёр часай хэшээл эдэнэртэ үшөөл бага гэлсэдэг hэмди. Тиихэ үедэ Гусиноозерскдо спортын секцинүүд үсөөн хүдэлдэг байгаа. Энээнэй хажуугаар «бэлигтэйшүүлэй» тоодо ороогүй үхибүүд сүлөөтэй сагтаа юугээр hонирхохо болоно гээшэб? Эдэнэрэй эгээл таатайнь аяншалга болон экскурси байгаа. Спорттой ханилжа үрдеэгүй үхибүүдээ аяншалагшадай кружогто бэшүүлжэ, тэдэнэртэйгээ hонирхолтой хөөрэлдөө, аяншалга үнгэргэжэ эхилээ бэлэйб.

Зоя Васильевна зургаан жэлэй туршада тус кружок хүтэлбэрилжэ ябана. Тиихэдээ саг үргэлжэ үнгэргэгдэжэ байдаг хэшээлнүүдынь аншаяа харюулжа эхилээ бэлэй. Үхибүүд холын, дүтын аяншалгануудта ябахадаа, үбэлэй үедэ саначар hонирхолтой аяншалгануудые эмхидхэдэг болоо. Тэдэнэй олонхидынь мүнөө ехэ хүсэл ба оролдолго гаргаhанайнгаа ашаар hайн бэлэдхэлтэй спортсменүүд болонхой. Зоя Васильевнагай кружогто ябаhан хүбүүд, басагад городойнгоо, районойнгоо, hургуулиингаа, мүн республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэдэг мүрысөөнүүдтэ заатагүй хабаадалсадаг болоhониинь hайшаалтай байдаг. Тэрэ үхибүүдые спортивна аргаар зүг шэгэ зүбөөр ололгоор hонирхуулжа шадаа. Жэшээнь, Л. Карпова, М. Унагаева, М. Одинцова, С. Мартынова гэгшэд «Труд» бүлгэмэй областной соведэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдажа, зоныи мүрысөөнүүдтэ хабаадажа ерээ hэн. Сентябриин 1-hээ 5 болотор тэдэнэр России Федерациин түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ мүрысөөндэ бүлгэмэйнгөө нэрэ хүндые хамгаалба.

Зоя Васильевна үхибүүдэй бэеын элүүр энхэ байхын хойноhоо хододоо оролдожо ябадаг юм. Тэрэнэй кружогто ябаhан үхибүүд үбдэдэггүй, hайнаар hурадаг, нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг заншалтай.

—Манай город дотор хүнгэн атлетикын, саныи секцинүүдэй үгы байhание халаглаамаар,—гэжэ Зоя Васильевна хэлэнэ. Шадабаритай олохон үхибүүд мэргэжэлтэдээр обёорогдоногүй. Жэшээлхэдэ, Саша Усов ехэ бэрхэ санашан, тэрэ холын зайда hайнаар урилдадаг. Теэд тренернүүдэй хэнэйньшье тэрэние обёороогүй байhаниинь гайхалтай,—гээд тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Ургаса хуряалгаяа—эршэтэйгээр»—түрүү бэшэг. «Шагнал уялгална» — Н. Дегтяревой корреспонденци. «Холимол силос дарана»—С. Тюлюкинэй статья.

Хоёрдохи хуудаhанда. Партийна ажабайдал: шиидхэбэрнүүдэй үрэ нүлөө. «Үг залган үргэлжэлүүлнэ» —Н. Федотовой статья. Барилгада—найдамтай үндэhэ hуури.

Гурбадахи хуудаhанда. Театр. «Суг хамта бодомжолон үзэхэдэ»—А. Проводниковой статья. Уласхоорондын hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Алтан медальда хүртэбэ»—Ч. Доржиевай мэдээсэл. «Япон эрдэмтэд айлшалаа» —ТАСС-ай материал. «Манай хизаар тэдэнние hонирхуулна»—Г. Елисеевэй статья.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Онтохондо айлшаар». 10.35 — Баримтата фильм. 10.55—«Вызываем огонь на себя» — 4 серитэй уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 12.30 — Украинын арадай хүгжэмэй «Веселка» гэжэ ансамблиин концерт. 12.55— Шэнэ hонин (13.00 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.25 — «Г. Успенскиин зохёолнуудай хуудаhануудаар». 17.25 — Лозовая станциин локомотивна депогой дуунай ансамблиин концерт. 17.40,— «Амар сайн, үхибүүд». Телеочерк.

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Байгал»— мэдээсэлэй программа (буряадаар). 18.40—Түрүү дүй дүршэл тухай кино-мэдээсэл. 19.00 — «Социалис мүрысөөнэй дневник».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильм. 20.10— «Хүн ба хуули». 20.45 — «Вызываем огонь на себя» — уран hайханай фильм. (2-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — Телевикторина. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Ангууд тухай дамжуулга. 9.35 — Түүхэ. 5-дахи класс. «Искусствын ба шажанда шүтэлгын бии бололго». 10.05 — «Француз хэлэн». 10.35— «Түүхэ»— 5-дахи класс. «Искусствын ба шажанда шүтэлгын бии бололго». 11.05 — «ПТУ-гай hурагшадта». «Гоё hайханиие ойлгодог байхаар хүмүүжүүлгэ». 11.35 — Хүгжэм. 3-дахи класс. «Ород арадай инструментнүүд». 11.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 12.10 — «Шатарай hургуули». 12.40 — Хүгжэм. 3-дахи класс. «Ород арадай инструментнүүд». 13.00 — Физикэ. 7-дохи класс. «Байгаалида ба техникэдэ дулаа дамжуулга». 13.30 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 4-дэхи класс. «Наран ба наранай системэ». 13.50 — «Француз хэлэн». 14.20 — Джек Лондоной ажабайдалай ба зохёохы ябуулгын хуудаhанууд. 15.05 — Телеочерк. 15.35 — «Искусствын эртэ үрдын хүшөөнүүд». 17.00 — Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 17.05 — «Почему не поет Фейрус?» — баримтата фильм.

Москва. 18.10 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 18.40

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23. редактор—2-50-96. приемная—2-54—54. зам. редактора—2-68-08. зам. редактора—2-62-62. отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительст-ва—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86 советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Го... ственного комитета Бурятской АС... делам издательств, полиграфии и ... ной торговли г. Улан-Удэ, ул. Лен... Н-04669. Заказ № 211. Индекс ...